

VIKTOR LENAC

GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2011.

/travanj, 2012./

SADRŽAJ

UVOD	3
OBRAĆANJE PREDSJEDNIKA UPRAVE	5
POSLOVNO OKRUŽENJE	7
TRŽIŠTE REMONTA	7
TRŽIŠTE PREINAKA BRODOVA I OFFSHORE TRŽIŠTE	8
POSLOVNE AKTIVNOSTI	10
PRODAJA	10
PROIZVODNJA	14
TEHNOLOŠKI RAZVOJ I ULAGANJA	21
RAZVOJ ORGANIZACIJE	24
LJUDSKI RESURSI	34
FINANCIJE	41
KLJUČNI FINANCIJSKI POKAZATELJI	41
FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA	42
GLAVNI RIZICI I NESIGURNOSTI KOJIMA JE DRUŠTVO IZLOŽENO	47
VLASNIČKA STRUKTURA	49
KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	50
NADZORNI ODBOR I UPRAVA DRUŠTVA	51
NADZORNI ODBOR	51
UPRAVA	53
INFORMACIJE	55

PRILOZI

- IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA
- KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI GRUPE
- FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI DRUŠTVA

Uvod

Uprava Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. sa zadovoljstvom svojim dioničarima, klijentima, radnicima, poslovnim partnerima i cjelokupnoj javnosti predstavlja Godišnje izvješće Društva za 2011. godinu.

Izvješće obuhvaća pregled finansijskih rezultata i stanja Društva, pregled poslovanja Društva, revidirane konsolidirane i nekonsolidirane finansijske izvještaje i pripadajuće izvješće revizora. U zasebnom prilogu ovog Izvješća, prikazana su pravila korporativnog upravljanja koje Društvo primjenjuje.

Godišnje izvješće na hrvatskom i engleskom jeziku

Ovaj dokument uključuje Godišnje izvješće Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. za 2011. godinu sa svim prilozima na hrvatskom jeziku, a izdano je i na engleskom jeziku. Godišnje izvješće se podnosi dioničarima Društva na Glavnoj skupštini, te se objavljuje na stranicama Društva.

Pravni oblik

U ovom dokumentu Glavnoj skupštini se podnose godišnji finansijski izvještaji i izvješće o stanju Društva, sukladno odredbi članka 250.a i 250.b Zakona o trgovačkim društvima, dok se izvješće Nadzornog odbora Glavnoj skupštini podnosi kao zaseban dokument.

Finansijski izvještaji i konsolidirani finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i primjenom Međunarodnih standarda finansijskog izvješćivanja, te su revidirani u skladu s međunarodnim revizijskim standardima.

Ovo Godišnje izvješće sastavljeno je sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i Zakona o trgovačkim društvima, te obuhvaća objektivan prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja Društva, kao i druge obavijesti i informacije od značaja za poslovanje Društva.

Ovisno društvo

Brodogradilište Viktor Lenac d.d. ima jedno ovisno društvo – Viktor Servisi d.o.o. Rijeka koje je u 100% vlasništvu Brodogradilišta.

Konsolidacija

Sastavni dio ovog Izvješća čine konsolidirani i nekonsolidirani finansijski izvještaji. Razlika između konsolidiranih i nekonsolidiranih izvještaja nije od većeg materijalnog značaja, obzirom da prihodi ovisnog društva Viktor Servisi d.o.o., kao i njegova imovina čine manje od 1% prihoda i imovine Grupe. Stoga je u opisu stanja i poslovnih rezultata u ovom Godišnjem izvješću naglasak stavljen na matično društvo Brodogradilište Viktor Lenac d.d.

Skraćenice

U ovom Godišnjem izvješću Brodogradilište Viktor Lenac d.d. naziva se "Brodogradilište" ili "Viktor Lenac" ili „Društvo“, a zajedno s ovisnim društvom koristi se naziv „Grupa“.

Devizni tečajevi

Kod preračunavanja iznosa u stranoj valuti (EUR) korišteni su devizni tečajevi:

1 EUR = 7,530420 kn – koji predstavlja srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan 31. prosinca 2011. (31. prosinca 2010.: 7,385173 kn; 31. prosinca 2009.: 7,306199 kn) i koji se primjenjuje kod preračunavanja iznosa stanja imovine, obveza i kapitala

1 EUR = 7,441192 kn – koji predstavlja prosjek srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke zadnjih dana u mjesecu (za 2010.: 7,292286 kn; za 2009.: 7,339664 kn) i koji se koristio kod preračunavanja iznosa iz pozicija računa dobiti i gubitka.

Obraćanje predsjednika Uprave

Poštovani dioničari,

financijski rezultati Viktora Lenca, iako nešto skromniji u odnosu na lanske godine, pozitivni su već četvrtu godinu zaredom. Zadovoljstvo mi je to naglasiti upravo zbog toga što je nepovoljni trend gospodarskih aktivnosti na svjetskom pomorskom tržištu i dalje prisutan.

Niske vozarine, višak brodskog prostora, slabija konkurentna geografska pozicija Viktora Lenca i sve niža razina prodajnih cijena na svjetskom tržištu remonta, pa tako i cijena koje Viktor Lenac nudi, s druge strane nadoknađene su mjerama koje Viktor Lenac poduzima na povećanju učinkovitosti i smanjenju troškova. U narednoj godini, intenzitet mjera na očuvanju rezultata morat će se značajno povećati kako bi se četverogodišnji niz pozitivnih rezultata očuvao i nastavio.

Poslovni prihodi ostvareni u 2011. godini iznose 348,0 milijuna kuna ili 46,7 milijuna EUR-a, a poslovni rashodi 345,5 milijuna kuna ili 46,4 milijuna EUR-a.

Poslovni prihodi i rashodi rezultirali su s dobiti iz poslovanja od 2,5 milijuna kuna, koja je značajno manja od prošlogodišnje. Pad operativne dobiti posljedica je nižih prodajnih cijena koje je Viktor Lenac ostvarivao, ali i većih oscilacija u zaposlenosti kapaciteta u odnosu na lanske. No, financijski prihodi koji su nadmašili finansijske rashode za 2,8 milijuna kuna, pomogli su ostvarenju zadovoljavajuće dobiti prije oporezivanja u visini 5,3 milijuna kuna. Po odbitku poreza na dobit, ostvarena neto dobit iznosi 4,1 milijun kuna, što je gotovo za trećinu niže nego lani.

Proizvodnu aktivnost Viktora Lenca u prvom dijelu prethodne godine obilježio je dovršetak opsežnijeg remonta i izgradnje novog nadgrađa na brodu „Seminole“ za talijanskog naručitelja, kod kojeg je vrijednost ukupnog posla dostigla visinu od 15,9 milijuna EUR-a.

U drugom polugodištu ugovorena je preinaka broda „Sampson“ za stranog naručitelja, vrijednosti blizu 13 milijuna EUR-a, a radovi će trajati do sredine ove godine. Jedan od najznačajnijih projekata uopće u bližoj povijesti Viktora Lenca, bio je i vrlo specifičan i zahtjevan remont zapovjednog broda američke 6. flote „USS Mount Whitney“, koji se odvijao od rujna do studenog 2011. godine. Oba su projekta pred Viktor Lenac postavila nove zahtjeve, i to prije svega po pitanju sigurnosti, te organizacije i planiranja posla.

Razvoj organizacije, rast, učenje, kvaliteta i povećanje učinkovitosti imperativ su za Viktor Lenac i njegov odnos prema klijentima, radnicima, vlasnicima i drugim subjektima u okolini, te će i u narednim godinama biti okosnica strategije razvoja. U tom segmentu, u 2011. godini napravljen je značajniji iskorak certifikacijom za sustav kvalitete prema standardu ISO 9001:2008. Certifikaciju je u rujnu obavila certifikacijska ustanova Bureau Veritas. U narednom razdoblju cilj je otkloniti

uočene slabosti u organizaciji i nastaviti razvoj sustava kvalitete i njegovo širenje za segmente sigurnosti na radu i zaštiti okoliša.

Restrukturiranje poslovnih procesa nastavljeno je i tijekom protekle godine, a naglasak je stavljen na razvoj upravljačkih i rukovodnih procesa na svim razinama, uz intenzivnu dogradnju informacijskog sustava, s posebnim naglaskom na razvoj programa za upravljanje poslovnim procesima.

Razvoj Viktora Lenca u svim navedenim segmentima mora rezultirati dalnjim smanjenjem rokova izvođenja radova, sposobnošću za brzo i učinkovito prilagođavanje potrebama tržišta i zahtjevima klijenata, sposobnošću osiguranja rada u tri smjene kada god to potrebe zahtjevaju, te smanjenjem troškova radi zadržavanja svoje konkurenate pozicije.

Da bi se ti ciljevi ostvarili, osim razvoja organizacije i upravljačkih procesa, nužno je i stalno ulaganje u širenje, razvoj i modernizaciju proizvodnih kapaciteta. U 2011. godini nastavljen je proces značajnijeg ulaganja u dugotrajnu imovinu. Ukupna ulaganja iznosila su blizu 50 milijuna kuna.

U siječnju 2011. godine Viktor Lenac je dovršio opsežnu obnovu Doka 5, kojom je izmijenjeno više od 230 tona čelika, od kojih preko 170 tona na pontonima, odnosno u podvodnom dijelu doka.

Prva faza novog investicijskog ciklusa s ciljem proširenja kapaciteta i ulaganja u tehnološku obnovu ozbiljnije je započela u 2011. godini. U uvjetima oštре borbe za svaki posao u širem području Viktora Lenca , pri čemu presudnu važnost za klijente imaju sve niže cijene i sve kraći rokovi isporuka, neophodno je osigurati proizvodni kapacitet koji će omogućiti brzu izvedbu većeg broja brodova u remontu. Samo uz rast opsega posla i tehnološki napredniju opremu moguće je sniziti fiksne i varijabilne troškove po jedinici proizvoda, bez čega se ne može očekivati opstanak uz stalni pritisak na prodajne cijene.

Okosnicu plana ulaganja u novom investicijskom ciklusu čini nabavka novog plutajućeg doka manjih dimenzija, kao dodatni kapacitet za remonte i preinake brodova, opremanje Doka 11 dvjema novim dizalicama radi ubrzanja rada i lakše manipulacije većim teretima, sanacija veza 3, te uređenje novog veza 9 za privez brodova većih dimenzija. Nadalje, planom su obuhvaćena i ulaganja u povećanje energetske učinkovitosti i gospodarenje toplinskom energijom, ulaganja u opremu za pripremu površina visokotlačnim pranjem umjesto pjeskarenjem, kao i ulaganja u drugu proizvodnu opremu, manje projekte sigurnosti i zaštite okoliša, te ulaganja u daljnji razvoj informacijskog sustava.

Polovina kupoprodajne cijene novog doka već je plaćena do konca 2011. godine, a nabavljene su i dvije nove radne brodice.

Unatoč sve nepovolnjim uvjetima u okruženju, cilj Viktora Lenca jest zadržati pozitivne finansijske rezultate i u 2012. godini. Godina pred nama bit će prepuna mjera na porastu učinkovitosti rada, na dobrobit dioničara, klijenata, radnika, dobavljača i zajednice u okruženju.

Predsjednik Uprave
Robert Škifić, dipl.inž.

Poslovno okruženje

Tržište remonta

Na pomorskom tržištu trenutno vlada izuzetno nepovoljno stanje, koje je rezultat nesrazmjera između potražnje za teretnim prostorom i broja brodova, i to prije svega velikog broja novih brodova čija je gradnja bila ugavarana tijekom godina povoljne situacije na tržištu. Procjenjuje se da će ovakva situacija potrajati još neko vrijeme, tako da se u skorije vrijeme ne očekuje značajniji oporavak tržišta, posebno osnovnih tipova brodova čija su tržišta brodskog prostora trenutno na izuzetno niskim razinama (tankeri za naftu i proekte, brodovi za rasuti teret i kontejnerski brodovi).

Gubici s kojima su suočeni brodovlasnici utječu na odgađanje remonta koliko god je moguće ili obavljanje samo najnužnijih remontnih radova, pa čak i prodaju relativno novih brodova u otpad. Nekad respektabilne kompanije na brodarskom tržištu, započinju restrukturiranjem i stečajevima.

Pod utjecajem takvih trendova i događanja, tržište remonta nastavlja biti pod pritiskom nedostatka posla i niskih cijena. Najveća konkurenca Viktoru Lencu dolazi iz Turske i Crnog mora kao najjeftinijih destinacija u okruženju. U Mediteranu su ponovno otvoreni pojedini remontni kapaciteti, ali s druge strane, pod utjecajem krize u Grčkoj, najveći kapaciteti grčkih brodogradilišta su ili djelomično ili potpuno zatvoreni.

Viktor Lenac je uspješno prebrodio 2011. godinu u aktivnosti remonta i to prije svega zahvaljujući povezivanju s nekoliko velikih kompanija koje su generirale značajan izvor posla za Brodogradilište, a potom i oštrom borbom za svaki posao. U skoroj budućnosti se na ovom dijelu tržišta ne očekuju veće promjene niti značajnije mijenjanje konkurentske pozicije Viktor Lenca, ali je izvjesno da će svi biti pod izuzetnim pritiskom na cijene uslijed sve većeg smanjenja budžeta brodarskih kompanija uzrokovanih dugoročno niskim vozarinama.

U sljedećem razdoblju ne očekuje se značajnije povećanje vozarina. Moguća je, u manjoj mjeri njihova volatilnost, ali oko relativno niskog prosjeka. Presudni utjecaj na vozarine i dalje će

imati kretanje svjetskog gospodarstva i trgovine, ali i nastavak isporuka velikog broja novih brodova, ugovorenih u vrijeme povoljne konjunkture. Ipak, značajno usporavanje investicija u nove brodove daje nadu da bi u dogledno vrijeme moglo doći do ravnoteže između ponude i potražnje na brodarskom tržištu, što će stvoriti uvjete za značajniji rast vozarina.

Vezano za tip poslova i brodova, Viktor Lenac može u slijedećem razdoblju očekivati veće brodove prikladne za Dok 11. Naime, u prethodnim godinama došlo je do pozicioniranja Doka 11 na tržištu tako da danas Dok 11 u većem opsegu radi za velike brodove. Osim novih klijenata to je dovelo i poslove s većim opsegom onih radova za koje Viktor Lenac nije uvijek konkurentan. Obzirom na pad jediničnih prodajnih cijena, Viktor Lenac okrenut će se nalaženju i remontu većeg broja brodova godišnje, naravno u proporciji prema slobodnom kapacitetu vezano za projekte preinaka. Na povećanje broja odrađenih brodova trebalo bi utjecati i uvođenje u pogon trećeg doka koji se očekuje polovicom 2012. Kako će biti riječ uglavnom o manjim jedinicama (kemikalci, LPG, trajekti, itd), a imajući u vidu veliku konkureniju na tržištu ovako malih brodova, u početku eksploracije trećeg doka očekuju se skromniji prihodi.

Tržište preinaka brodova i offshore tržište

Tržište preinaka vezano uz klasične trgovačke brodove je trenutno vrlo tiho. Uzrok tome su vozarine koje postižu trgovački brodovi. Ipak, tu je došlo do manjeg pomaka nabolje u odnosu na prethodnu godinu, te se na tržištu u Europi pojavilo nekoliko projekata uglavnom modernizacije i produljenja brodova.

U slijedećem razdoblju mogu se očekivati pojedini projekti koji će biti vezani uz vrlo specifične tržišne niše, ali je zasad teško prognozirati gdje će biti locirani. Nakon 2012. godine, ratificiranjem konvencija koje reguliraju tretman balastnih voda i emisije štetnih plinova s brodova, očekuje se veći broj projekata preinaka postojećih brodova radi zadovoljenja novih pravila. Takvi projekti neće biti veliki prema pojedinačnim iznosima radova, ali obzirom na broj brodova koji će morati zadovoljiti novu regulativu, ukupno je riječ o velikom volumenu posla i zanimljivom potencijalnom prihodu.

Pod utjecajem stabilne i visoke cijene nafte tržište brodova i platformi vezanih za offshore naftnu i plinsku industriju je dobilo novi zalet. Ovdje je ipak većinom riječ o brodovima koji nisu u Mediteranu, jer je mediteransko tržište još uvijek pod utjecajem nemira u Egiptu, Libiji i ostalim sjevernoafričkim zemljama. Naznake operatera ovakvih brodova ukazuju na to da se spremaju na preseljenje dijela flote u Mediteran, što definitivno ohrabruje.

Od nekoliko projekata preinaka offshore brodova koji su se pojavili na tržištu, Viktor Lenac ugovorio je preinaku broda „Sampson“, koja je započeta u rujnu 2011. godine. Očekuje se da će ovo tržište biti zanimljivo i u slijedećem razdoblju. Naime, očekivana visoka cijena nafte i u budućnosti otvara mogućnosti naftnim kompanijama koje se bave istraživanjem i eksploatacijom nafte i plina s velikih dubina, posezanje za nalazištima na još većim dubinama i težim uvjetima.

Trenutno su u zamahu projekti nekoliko velikih polja vjetroelektrana i to prije svega na sjeveru Europe. Iskorištavanjem

povoljnih lokacija u plitkim vodama, ovi projekti se pomiču prema većim dubinama, te se očekuje da bi stoga moglo doći do veće potražnje za izgradnju postolja za vjetrenjače. Na žalost, najveći dio ovih projekata je lociran u Sjevernom moru, tako da transportni troškovi igraju značajnu ulogu u ukupnoj cijeni i smanjuju konkurentnu poziciju brodogradilištima na drugim lokacijama. Iako se u Mediteranu priprema nekoliko ovakvih projekata, riječ je o projektima koji imaju dugotrajnu pripremnu fazu, tako da se ne očekuju značajniji poslovi u skoro vrijeme.

Na području projekata vezanih uz plinska polja na Sjevernom Jadranu, odakle je Viktor Lenac u proteklih petnaestak godina crpio najveći dio svojih prihoda iz offshore djelatnosti, najavljenja je gradnja dvije plinske platforme tijekom 2012. godine.

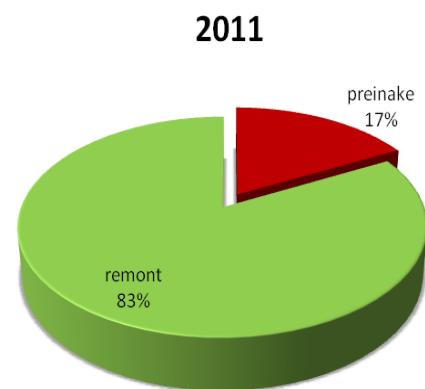
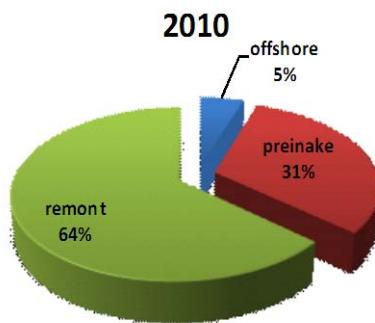
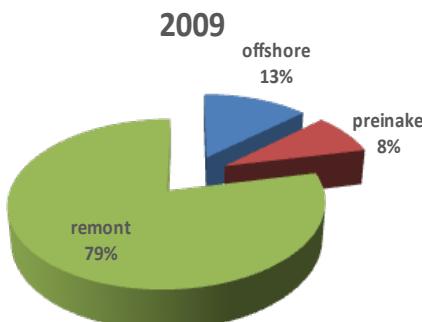
Poslovne aktivnosti

Prodaja

Ostvareni prihodi

HRK	2009	2010	2011
Remont	222.002.665	190.191.866	275.421.116
Preinake	23.557.569	93.754.850	57.374.612
Offshore	37.217.637	15.328.107	
Ostvareni prihodi	282.777.872	299.274.822	332.795.729
Promjene proizvodnje u tijeku	4.538.878	-10.385.475	-1.710.526
Realizirani opseg radova	287.316.750	288.889.347	331.085.203

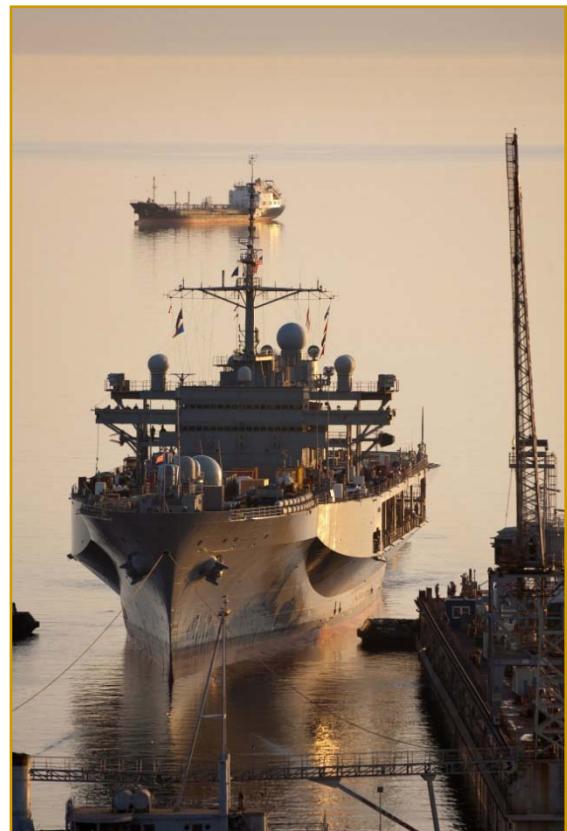
EUR	2009	2010	2011
Remont	30.246.979	26.080.908	37.013.037
Preinake	3.209.625	12.856.552	7.710.406
Offshore	5.070.755	2.101.935	
Ostvareni prihodi	38.527.359	41.039.395	44.723.443
Promjene proizvodnje u tijeku	618.404	-1.424.155	-229.873
Realizirani opseg radova	39.145.763	39.615.240	44.493.571

U strukturi prihoda od osnovne djelatnosti u 2011. godini, standardno visoko učešće bilježi remont brodova. Za razliku od prethodnih godina kada se dovršavala izgradnja i povezivanje platformi u projektu plinifikacije Sjevernog Jadrana, u 2011. godini izostali su prihodi od offshore djelatnosti. Nedostatak offshore projekata i niži prihodi preinaka brodova nadomješteni su prihodom od remonta brodova koji je u odnosu na prethodnu godinu za više od 40% veći. U prihodima od remonta brodova uključen je i remont američkog zapovjednog broda „USS Mount Whitney“ koji u 2011. godini predstavlja najznačajniji realizirani projekt.

Prihod od remonta brodova ostvaren je na 67 brodova, a kada se izuzme remont broda „USS Mount Whitney“, prosječna vrijednost remontnog posla u 2011. godini iznosi oko 413 tisuća EUR-a, što je značajno više nego u prethodnoj godini kada je iznosila svega oko 300 tisuća EUR-a.

Prihodi preinaka brodova sadrže vrijednost radova na dovršetku izgradnje novog nadgrađa na brodu „Seminole“, dovršenom u ožujku 2011., zatim prihod od započete preinake broda „Sampson“, obračunat sukladno stupnju dovršenosti u 2011. godini, te prihode od manje preinake broda „Marko Polo“ za domaćeg brodara „Jadroliniju“.

Od ukupnih 332,8 milijuna kuna ili 44,7 milijuna EUR-a prihoda ostvarenih u osnovnim djelatnostima, svega 47,5 milijuna kuna ili 14% ostvareno je za domaće naručitelje. Od toga je 17,6 milijuna kuna ostvareno remontom pet brodova za domaćeg brodara Tankersku plovidbu, a 16,0 milijuna kuna remontom i preinakom broda „Marko Polo“ i remontom broda „Liburnija“ za domaćeg brodara Jadroliniju. Preostali poslovi za domaće naručitelje odnose se uglavnom na veći broj dokovanja novogradnji za potrebe domaćih brodogradilišta.

Najveći tržišni udio, zahvaljujući remontu zapovjednog broda „USS Mount Whitney“ u 2011. godini bilježi američko tržište.

S ukupnih 8,2 milijuna EUR-a

prihoda ostvarenih na ciparskom tržištu i to zahvaljujući povezivanju s nekoliko velikih kompanija koje su generirale značajan izvor posla Viktoru Lencu, to je, do sada nestandardno tržište, u 2011. godini ostvarilo značajan udio od 19% i time postalo jedno od značajnijih tržišta za Viktor Lenac.

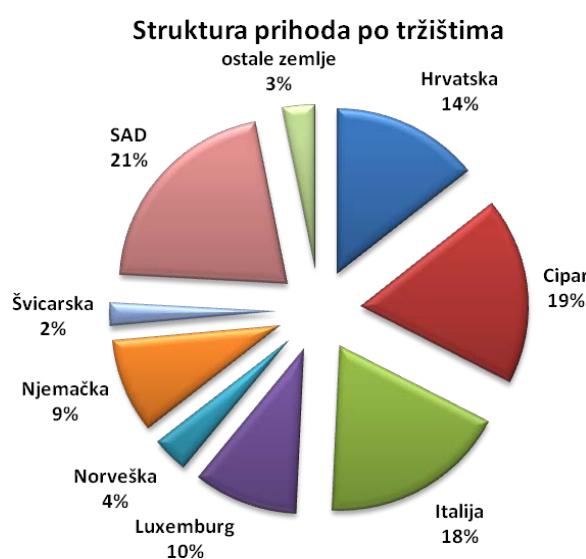
Standardno jako strano tržište za Viktor Lenac jest talijansko, koje je i u 2011. godini, s ukupnih 8,1 milijun EUR-a, uz Cipar, jedno od tržišta s najvišim postotnim udjelom.

Od drugih stranih država u 2011. godini za Viktor Lenac je prema ostvarenom prihodu bio značajan i Luxemburg, zahvaljujući ugovaranju i početku radova na preinaci broda „Sampson“.

Prodajna aktivnost

Sve veća konkurenca i borba na tržištu za svaki remontni posao, rezultiraju sve jačom aktivnosti marketinga i prodaje na tržištu remonta i preinaka brodova.

Unatoč konstantnom rastu broja obrađenih i datih ponuda, te rastu broja ugovorenih brodova, postotak ugovaranja se promatrajući nekoliko posljednjih godina smanjuje. To govori u prilog činjenici da je konkurenca na tržištu iz godine u godinu sve oštira i da brodovlasnici nastoje sve većim pritiskom sniziti troškove remonta svojih brodova.

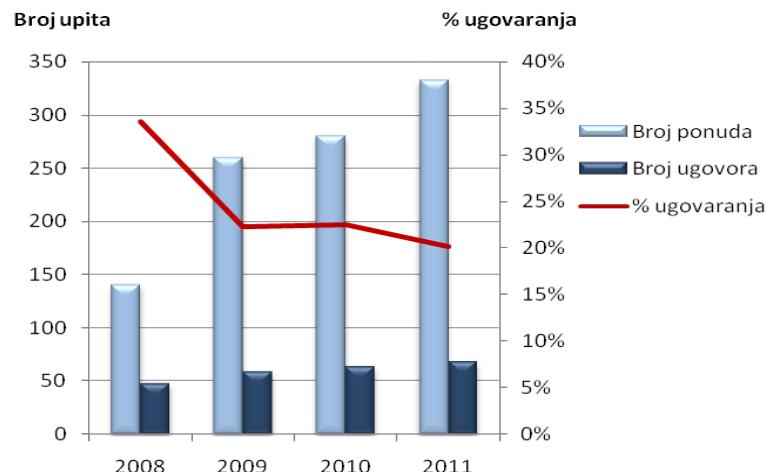

	2008	2009	2010	2011
Broj ponuda	140	260	280	332
Broj ugovora	47	58	63	67
% ugovaranja	34%	22%	23%	20%

Ambiciozni plan prodaje nameće očekivanja da će u 2012. godini broj novougovorenih poslova premašiti 70 brodova, uz dodatni broj novih brodova u drugom polugodištu 2012. koji će se ciljano ugovarati za treći dok.

Otežavajuću okolnost na tržištu remonta za Viktor Lenac predstavlja njegov geografski položaj, pri čemu udaljenost od glavnih pomorskih ruta može naručiteljima prouzročiti devijaciju u smislu vremenskog gubitka od nekoliko dana u odnosu na glavne konkurente na Mediteranu. To je i bio prevladavajući razlog odbijanja ponuda Viktora Lenca i neugovaranja poslova, zbog čega Viktor Lenac često puta korigira svoje ponude i po roku i po cijeni.

Nerijetko brodari odgađaju remont ili odustaju od remonta, a često se mijenjaju predviđeni termini početka remonta brodova, što izaziva probleme oko usklađivanja dokovskih kapaciteta, tako da je bilo slučajeva u kojima je i Viktor Lenac morao odustati od posla zbog neraspoloživosti kapaciteta u traženom terminu.

Na oko dvadesetak upita primljenih tijekom 2011. godine Viktor Lenac nije odgovorio ponudama zbog neraspoloživog termina za remont.

Proizvodnja

Proizvodna aktivnost

Viktor Lenac je u 2011. godini proizvodnu aktivnost obavljao na ukupno 72 različita projekta u okviru svoje osnovne djelatnosti.

Na brodovima „Seminole“ i „Marko Polo“ odvijali su se radovi remonta i preinake. U posljednjem tromjesečju započeli su radovi na preinaci broda „Sampson“, a na ostalim brodovima obavljali su se remontni radovi. Offshore projekata u 2011. godini nije bilo.

Od većih remontnih radova treba istaknuti radove na velikim kontejnerskim brodovima tvrtki „MSC“ i „Hapag-Lloyd“. Kod ovih je brodova naglasak bio na većem opsegu bravarskih radova na poklopцима skladišta tereta, vodilicama kontejnera i bravarskih radova vezanih uz izmjenu čelika na strukturi broda. Na operativnoj obali Veza 9 i pripadajućem radilištu u jednom se periodu istovremeno nalazilo 110 komada poklopaca skladišta tereta, od kojih je svaki u prosjeku težio oko 30 tona.

Zahtjevniji remontni radovi održeni su na zapovjednom brodu „USS Mount Whitney“ u razdoblju od sredine rujna do sredine studenog, od kojih treba naglasiti obnovu limova vanjske oplate, pri čemu se po prvi puta koristila tehnologija spajanja limova pomoću vijaka, umjesto zakovičnog spoja. Na brodu je obavljen i generalni remont osovinskog voda i propelera, a zbog dimenzija obje propellerske osovine provjera centričnosti i obrada oznaka ležajeva morala se izvršiti izvan Republike Hrvatske. Pored toga izvršen je remont na 20 glavnih i pomoćnih razvodnih elektro ploča te remont raznih sklopnika.

U prvom tromjesečju 2011. godine, dovršeni su radovi na preinaci broda „Seminole“ te je brod predan naručitelju u ožujku. Opsežnim radovima je brod, koji je služio kao plovna dizalica, preinačen u brod za polaganje čeličnih cijevi. Posebno treba naglasiti da je na brodu zamijenjeno 1 500 tona čelika. Izgrađeno je i opremljeno potpuno novo nadgrađe težine oko

500 tona s prostorijama za smještaj 250 članova posade, položeno je i terminirano 80.000 metara električnih kablova, te ugrađeno oko 200 tona cijevi.

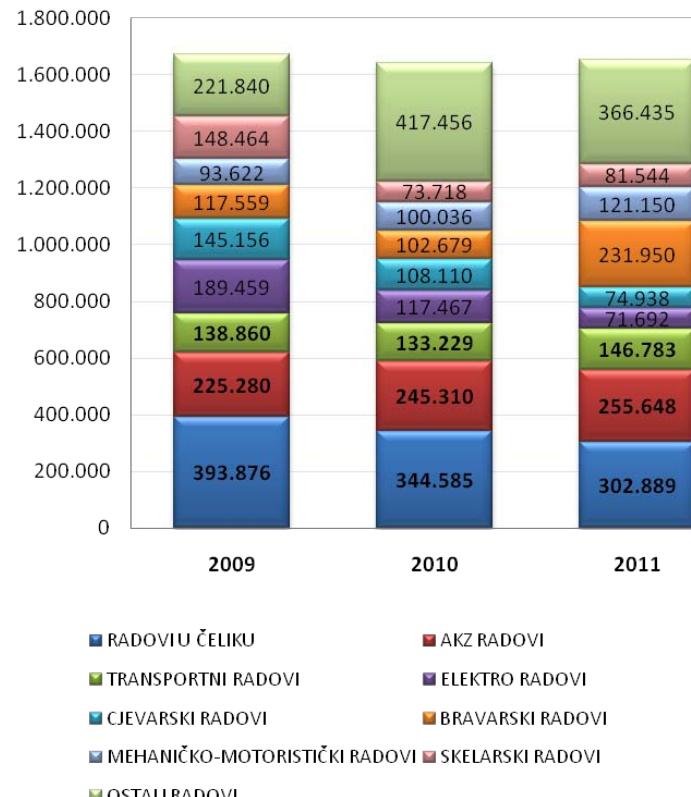

U rujnu 2011. godine započeti su opsežni radovi na preinaci broda-dizalice „Sampson“. Nova namjena broda, izvorno opremljenog jednom dizalicom nosivosti 1600 tona i dvjema dizalicama nosivosti 200 tona, bit će polaganje čeličnih cjevovoda u podmorju. Radovi na preinaci broda sa diesel električnom propulzijom, sastoje se od formiranja dvije strojarnice sa po tri diesel agregata, ugradnje „Remacut“ linije za zavarivanje i polaganje cijevi (3 tensionera od kojih svaki teži 110 t), izrade i ugradnje platforme za polaganje cijevi – tzv. stingera, ugradnje dva azimut porivnika i DP sistema te izrade i montaže natkrivene konstrukcije nad linijom za zavarivanje i polaganje cijevi i tzv. „A“ nosača na

krmi. Na brod će se ukupno ugraditi preko 1 600 tona čelika, od čega je do konca 2011. godine predmontirano 62%, a ugrađeno 45% planirane količine čelika. Za povezivanje svih novougrađenih sustava na brod će se položiti i terminirati oko 150 000 metara električnih kablova i ugraditi oko 110 tona cijevi.

Proizvodni radovi obavljani na drugim projektima više manje bili su standardnog tipa, s uobičajenom strukturu radova u kojoj prednjače izmjena čelika, antikorozivna zaštita i mehanički radovi.

Struktura radova u proizvodnji

Struktura obavljenih radova

Za projekte osnovne djelatnosti, te na pružanju raznih servisnih usluga i investicijskim naložima u 2011. godini utrošeno je 1,65 milijuna sati, što je na sličnoj razini kao i prethodnih godina.

Struktura sati između pojedinih zanata ili grupa radova u pravilu kod remontnih radova nema većih oscilacija, tako da standardno najveće učešće imaju radovi u čeliku i radovi antikorozivne zaštite.

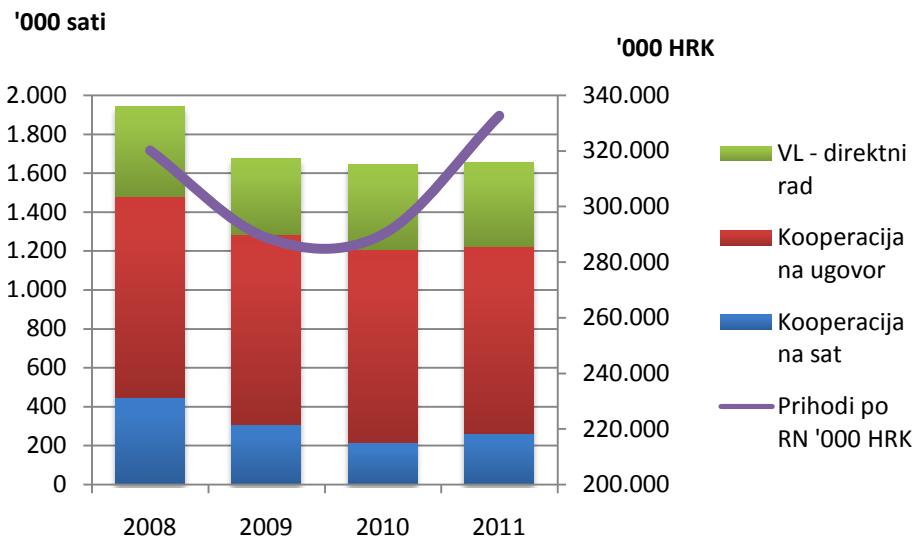
Na ukupnu strukturu radova mogu utjecati radovi na pojedinim većim projektima preinaka ili specifični radovi, kao što je slučaj u 2011. godini s bravarskim radovima, koji su značajno povećali svoje učešće zbog remonta kontejnerskih brodova i radova na poklopcima njihovih skladišta tereta.

	2009	2010	2011	udio 2010	udio 2011
RADOVI U ČELIKU	393.876	344.585	302.889	21,0%	18,3%
AKZ RADOVI	225.280	245.310	255.648	14,9%	15,5%
TRANSPORTNI RADOVI	138.860	133.229	146.783	8,1%	8,9%
ELEKTRO RADOVI	189.459	117.467	71.692	7,2%	4,3%
CJEVARSKI RADOVI	145.156	108.110	74.938	6,6%	4,5%
BRAVARSKI RADOVI	117.559	102.679	231.950	6,3%	14,0%
MEHANIČKO-MOTORISTIČKI RADOVI	93.622	100.036	121.150	6,1%	7,3%
SKELARSKI RADOVI	148.464	73.718	81.544	4,5%	4,9%
OSTALI RADOVI	221.840	417.456	366.435	25,4%	22,2%
	1.674.116	1.642.591	1.653.029	100,00%	100,00%

Radni kapacitet i troškovi rada u proizvodnji

Odnos utrošenih sati i ostvarenog prihoda osnovne djelatnosti

Godišnji kapacitet proizvodnje Viktora Lenca mjeri se u broju raspoloživih i utrošenih proizvodnih sati na radnim nalozima osnovne djelatnosti, ali i na poslovima održavanja, te investicijskim aktivnostima koje Viktor Lenac izvodi u vlastitoj režiji. U svim proizvodnim aktivnostima, osim vlastitih proizvodnih radnika, sudjeluju i

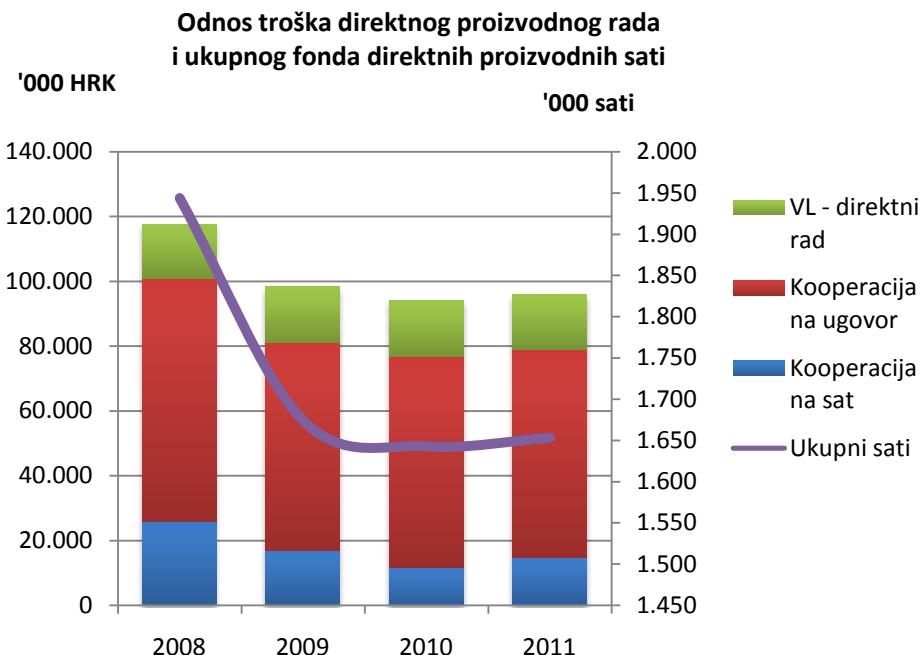
radnici podugovarača, što je ustaljena brodograđevna praksa domaćih i svjetskih brodogradilišta. Podugovarači se angažiraju ugovorima uglavnom po pogodbi odnosno po sistemu „ključ u ruke“, a u manjem opsegu se njihov angažman ugovara „po satu“, što je izraženje u razdobljima oscilacija kada vlastiti kapaciteti nisu dovoljni.

Od 1,65 milijuna direktnih proizvodnih sati, direktni radnici Viktora Lenca, njih u prosjeku oko 270 učestvovali su sa 429 tisuća sati ili 26% sati. U posljednje dvije godine jače je izražen trend smanjenja ukupnog broja utrošenih sati u usporedbi s prihodima osnovne djelatnosti. Iako se prihodi ne ostvaruju isključivo proizvodnim radom, već ovise i o vrijednosti ugrađenog materijala i opreme, ipak je prisutan trend porasta učinkovitosti rada i smanjenja broja sati po jedinici prihoda. U 2011. godini zabilježen je rast sati kooperacije „na sat“, što je upravo posljedica jače izraženih oscilacija u zaposlenosti proizvodnih kapaciteta. Radnici podugovarača koji rade „na sat“ ostvarili su 263 tisuće sati, dok su radnici podugovarača radeći po sistemu „ključ u ruke“ odradili od 960 tisuća direktnih radnih sati.

Promatrano u novcu, ukupan trošak direktnog rada ugrađenog na radne naloge osnovne, djelatnosti iznosio je u 2011. godini 95,8 milijuna kuna, od čega se na direktne plaće radnika Viktora Lenca odnosi 16,8 milijuna kuna.

	2009	2010	2011
Prihodi osnovne djelatnosti	282.778	299.275	332.795
Trošak direktnog rada	98.340	94.109	95.845
Učešće troška rada u prihodima	35%	31%	29%

Trošak direktnog rada prati krivulju broja odradjenih sati, ali je evidentno da se ukupno učešće troška rada u odnosu na razinu ostvarenih prihoda smanjuje.

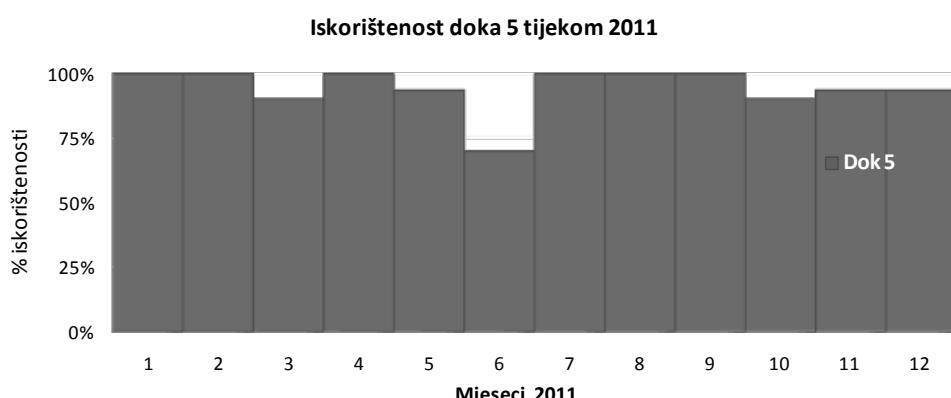

Zauzetost dokova i vezova

Dokovski kapaciteti kojima Viktor Lenac raspolaže su Dok 5 i Dok 11.

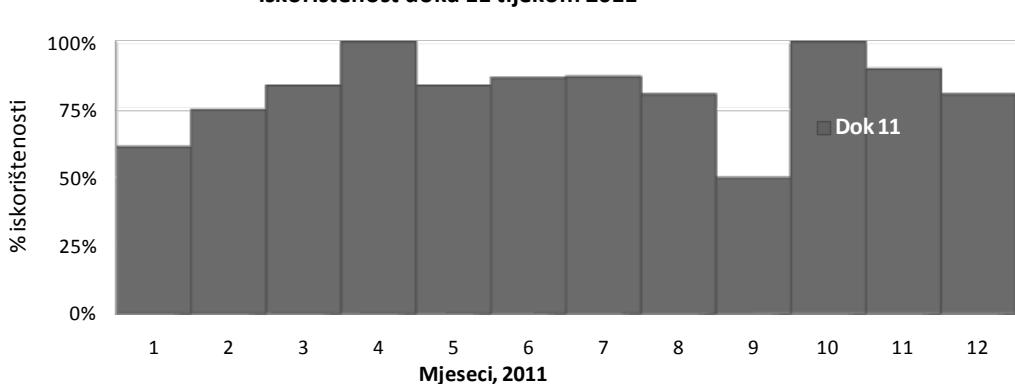
Na Doku 5 tijekom 2011. godine dokovan je 31 brod, dok ih je na Doku 11 bilo 32.

Kako je remont brodova djelatnost koju karakteriziraju oscilacije u zaposlenosti kapaciteta, tako je i zaposlenost dokova tijekom godine varirala. Za naglasiti je da su na svakom doku zabilježena po četiri slučaja dvostrukog dokovanja, u kojima su dokovana po dva broda istovremeno. Zbog zauzetosti dokova, čak četiri broda u 2011. godini upućena su na dokovanje u obliženja brodogradilišta u Kraljevici i Lošinju.

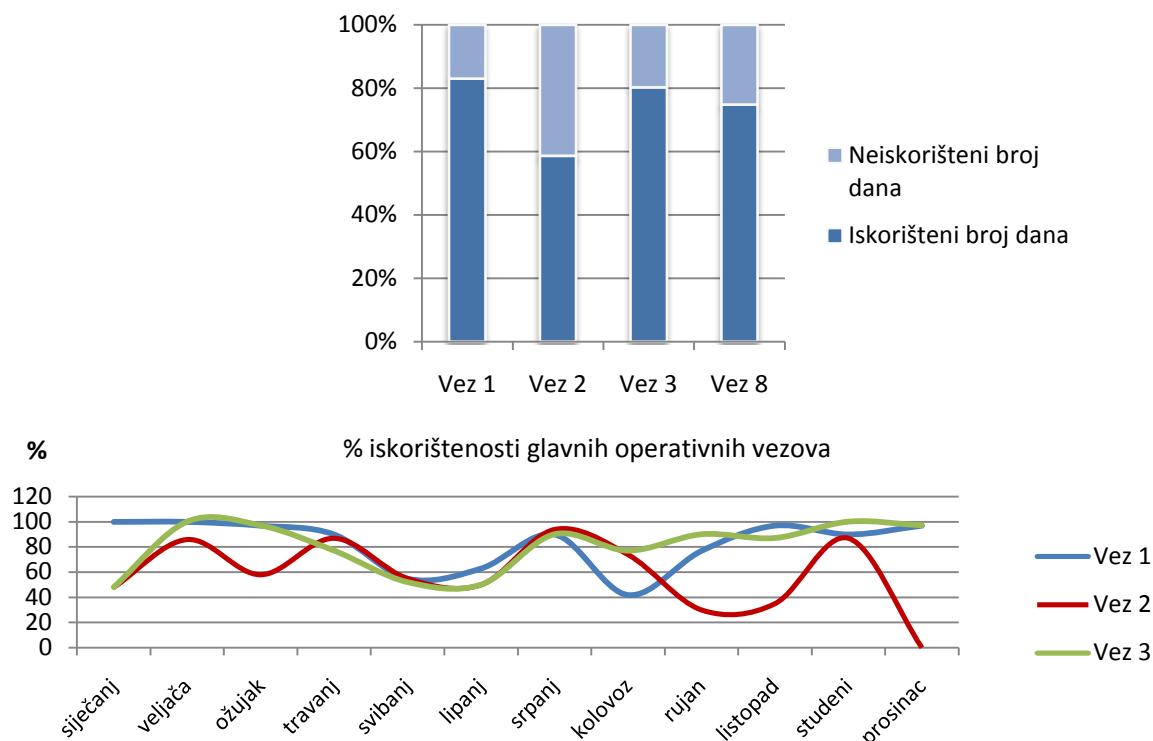
Ukupna zauzetost, promatrana u broju dana u kojima su dokovi bili zauzeti iznosila je 346 dana ili 94,7% vremena za Dok 5, odnosno 302 dana ili 82,6% vremena za Dok 11.

Kako bi se limitirani dokovski kapaciteti maksimalno iskoristili, u 2011. godini prvi puta je izvršeno noćno udokovanje i to udokovanje Suezmax tankera na Doku 11.

Operativni vezovi također ukazuju na različiti stupanj iskorištenosti. Vezovi 4-7 nisu primarni operativni vezovi, a vez 8 ove godine bilježi veći stupanj iskorištenosti, na kojeg je utjecao i smještaj zapovjednog broda.

Utrošak sirovina, materijala i energenata

Ukupan utrošak materijala i energenata u djelatnosti Viktora Lenca u pravilu se kreće od 20% do 25% u odnosu na ostvarene poslovne prihode.

Ukupno je u 2011. godini utrošeno 76,2 milijuna kuna materijala, od kojih su najznačajnije skupine materijala koji se ugrađuju na objekte u radu ili se koriste u tehnološkom procesu slijedeće:

Grupa proizvoda	2011
CRNA METALURGIJA, LIMOVI, CIJEVI	28.777.440
ELEKTROMATERIJAL	6.057.674
KEMIJSKI PROIZV-BOJE, PLINOVNI, KITOVI	6.162.052
GORIVO, ULJA, MASTI	5.849.217
GRAĐEVINSKI MATERIJAL, GRIT	5.708.655
NAMJENSKA OPREMA I MATERIJAL	5.644.513

Struktura utrošaka materijala varira ovisno o strukturi radova koje Viktor Lenac obavlja za naručitelje posla.

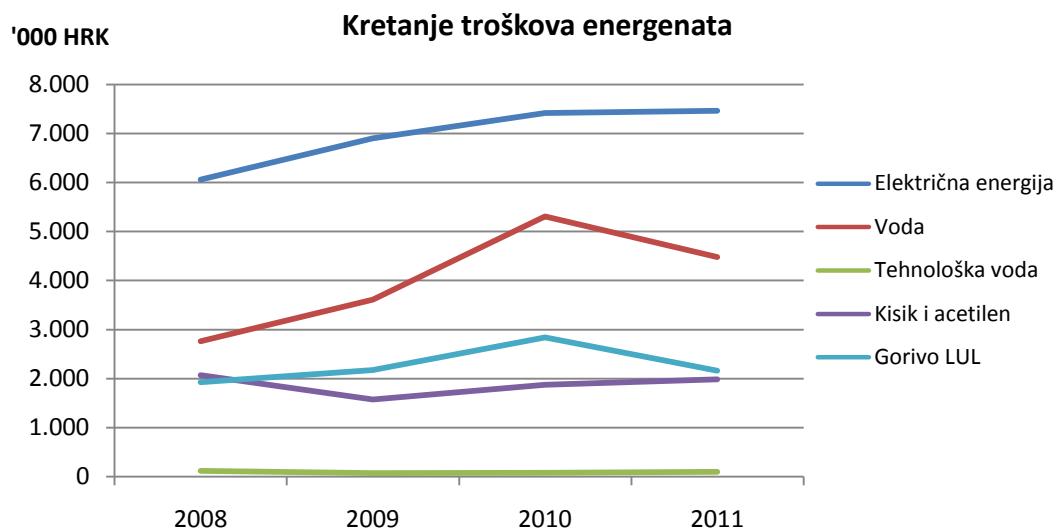
Pored materijala koji se ugrađuje na objekte ili koristi u tehnološkom procesu, Viktor Lenac troši i značajnu količinu električne energije, vode, tehnološke vode i tehničkih plinova.

Dio električne energije i vode predstavlja fiksni trošak, a dio varijabilni trošak proizvodnje koji ovisi o opsegu proizvodne aktivnosti. Tehnološka voda koja nije za piće i tehnički plinovi (tekući kisik i acetilen) su varijabilni troškovi isključivo ovisni o opsegu proizvodne aktivnosti.

Voda se u tehnološkom procesu koristi za poslove pranja i visokotlačnog čišćenja dijelova broda, te u procesu pripreme čelika i čeličnih sekcija. Tekući kisik i acetilen su plinovi koji se koriste u procesu rezanja i obrade čelika.

Energent	Jmj	2008	2009	2010	2011
Električna energija	kWh	11.730.319	11.297.600	11.188.560	13.060.720
Voda	m ³	295.224	290.289	389.616	293.578
Tehnološka voda	m ³	253.296	160.002	153.328	176.402
Kisik i acetilen	kg	751.833	519.140	652.112	651.620
Lož ulje lako	kg	611.710	642.400	965.750	589.280

Radi smanjenja troškova vode, poduzete su mjere na kontroli utrošaka, pri čemu je briga o potrošnji, cjevovodima i detektiranju propuštanja, ali i saniranju propuštanja povjerena tvrtki kojoj je briga o potrošnji vode specijalnost. To je utjecalo značajnim smanjenjima utroška vode iz javnog vodovoda, a time i značajnom padu novčanog troška. Dodatno smanjenje utrošaka vode iz javnog vodovoda postići će se daljnjim razvodom cjevovoda tehnološke vode radi opsežnijeg korištenja tehnološke vode umjesto znatno skuplje vode iz javnog vodovoda.

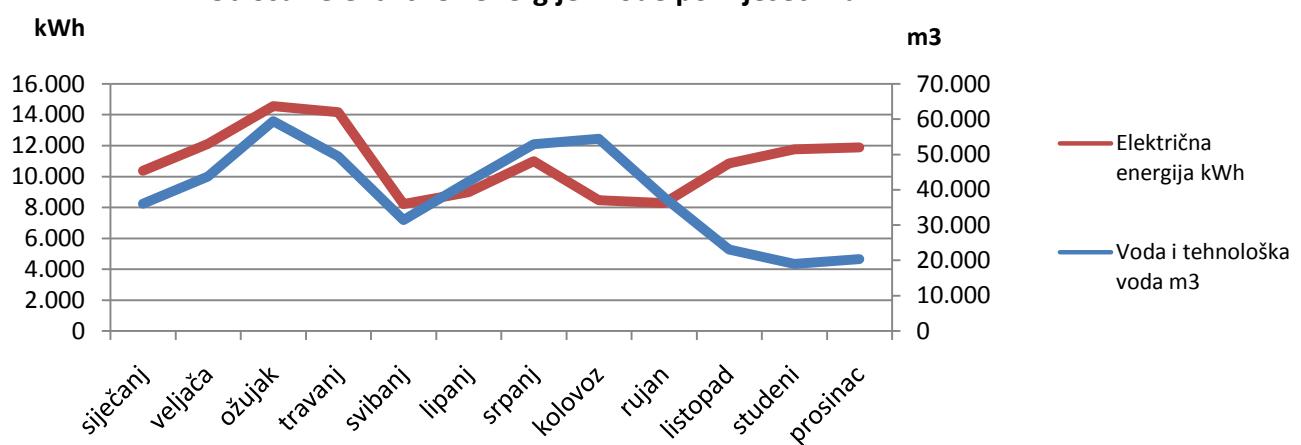
Fiksni trošak električne energije i lož ulja koje se koristi za grijanje (vode i prostora), smanjit će se realizacijom projekta povećanja energetske učinkovitosti, čija se izvedba planira u narednoj

godini. Projekt će uključivati izmjenu kotlova, uvođenje plina, te iskorištenje otpadne topline kompresora za grijanje prostora i vode, što bi trebalo omogućiti značajnije uštede na električnoj energiji i lož ulju.

Oscilacije u zaposlenosti kapaciteta mogu se pratiti i oscilacijama u potrošnji električne energije i vode. Pad potrošnje vode u drugom dijelu godine rezultat je mjera na uštedi vode i saniranju propuštanja.

Utrošak električne i energije i vode po mjesecima

Tehnološki razvoj i ulaganja

Cilj Viktora Lenca je ulaganjima u razvoj svojih kapaciteta osigurati uvjete za očuvanje i jačanje konkurentne pozicije i rast poslovnih prihoda u okviru postojeće osnovne djelatnosti remonta i preinaka brodova, smanjenje troškova, smanjenje fiksnih troškova po jedinici prihoda (proizvoda), te povećanje učinkovitosti poslovanja u cjelini.

Konkurentnost brodogradilišta i obuhvat šireg segmenta brodoremontnog tržišta uvjetovano je prvenstveno dokovskim kapacitetima za prihvata različitih veličina brodova.

Brzina pružanja usluga, odgovora na zahtjeve klijenata, česte promjene u specifikacijama radova, uz poštivanje zahtjeva klijenata za kratkim rokovima isporuka danas su od sve većeg značaja iz dva ključna razloga:

- u fazama visoke zaposlenosti brodova i visokih vozarina, brodari prednost daju onim brodogradilištima u kojima će izgubiti najmanje moguće vremena za traženi remont
- u fazama oscilacija na brodoremontnom tržištu, brže oslobađanje dokovskih i općenito proizvodnih kapaciteta omogućava veću fleksibilnost u sve oštrijoj borbi na tržištu.

Povećanje remontnih kapaciteta omogućiće Viktoru Lencu fleksibilnije ugovaranje poslova, povećanje konkurentne pozicije na tržištu i rast poslovne suradnje s kvalitetnijim novim klijentima u segmentu remonta i preinaka brodova, a posljedično i u offshore djelatnosti.

Preinake brodova i offshore projekti traže tehničku opremljenost za brzu i efikasnu obradu čelika, te nabavu sredstava horizontalnog i vertikalnog transporta za manipulaciju čeličnim sekcijama, njihovo opremanje i montažu.

Stoga je u 2011. godini Viktor Lenac izradio investicijski razvojni plan ulaganja u modernizaciju proizvodnje, širenje i razvoj postojećeg poslovanja, te ulaganja za osiguranje proizvodnih kapaciteta radi razvoja djelatnosti i učinkovitijeg poslovanja.

Okosnicu Plana ulaganja i razvoja čini:

- nabavka novog plutajućeg doka (manjih dimenzija) koji bi predstavljao novi kapacitet za remonte i preinake brodova,
- nabavka i ugradnja dvije nove dizalice za postojeći Dok 11, koje bi s većim kapacetetom dizanja omogućile manipulaciju većim teretima, te ubrzanje i modernizaciju proizvodnih aktivnosti na tom doku
- sanacija veza 3 i uređenje veza 9, čime bi se osigurao siguran rad na operativnim obalama, ali i privez brodova većih dimenzija, kako se proizvodne aktivnosti na takvim brodovima ne bi morale odvijati isključivo na Doku 11
- ulaganje u opremu za pranje brodova pod visokim tlakom, kojom bi se veliki dio radova pjeskarenja vanjske oplate brodova zamjenio „čistom“ tehnologijom, čime bi se najveći dio postojećih problema Viktora Lenca u segmentu zaštite okoliša riješio,
- projekt povećanja energetske učinkovitosti i gospodarenja toplinskom energijom
- ulaganja u opremu horizontalnog i vertikalnog transporta radi učinkovitije manipulacije teretima, materijalima, opremom i drugim resursima u izvođenju dnevnih proizvodnih aktivnosti

- ulaganja u drugu proizvodnu opremu, uređenje i modernizaciju hala, manje projekte sigurnosti i zaštite okoliša, te unapređenje informacijskog upravljačkog sustava.

Planirana ulaganja pokreću se prvenstveno imajući u vidu misiju Viktora Lenca: prilagodbu potrebama klijenata na današnjem stalno oscilirajućem tržištu, stalnim ulaganjem u razvoj ljudskih resursa, učeću organizaciju i unapređenje tehničkih mogućnosti, uz istovremenu zaštitu čovjeka i njegove okoline.

Ukupna ulaganja koja se planiraju u ovoj fazi predviđena su u visini od oko 23 milijuna EUR-a, a financirat će se sukladno Programu kreditiranja gospodarstva kojeg u suradnji s poslovnim bankama provodi Hrvatska banka za obnovu i razvoj. Sukladno uvjetima tog programa, 75% vrijednosti ulaganja financiralo bi se kreditnim, a 25% ulaganja vlastitim sredstvima.

Sama ulaganja već su i započeta u 2011. Godini. U studenom je zaključen ugovor o kupnji novog plutajućeg doka s ukrajinskim brodogradilištem Kherson State Plant „Pallada“. Riječ je o doku kompozitnog tipa s betonskim pontonima i čeličnim tornjevima, nosivosti 8500 tlc, duljine 139,5 metara i svjetlog otvora 24,5 metara. Opremanje doka i dorade prema zahtjevima Viktora Lenca je u završnoj fazi, te se očekuje njegova primopredaja u svibnju, a stavljanje u operativnu funkciju do konca lipnja 2012. godine. Kupoprodajna vrijednost doka iznosi 6,83 milijuna EUR-a, a do konca 2011. godine Viktor Lenac je ukrajinskom brodogradilištu već platilo predujam u visini 2,9 milijuna EUR-a.

Koncem 2011. godine, od dvije planom predviđene, realizirana je nabavka jedne radne brodice, vrijednosti 450 tisuća EUR-a.

Početkom 2011. godine dovršen je generalni remont vlastitog Doka 5, započet u prosincu 2010. godine njegovim udokovanjem u Dok 11. Na Doku 5 izmjenjeno je preko 230 tona čelika na pontonima i tornjevima, izvedeni su radovi antikorozivne zaštite, te su servisirane dizalice i sustavi Doka. Ukupna vrijednost izvršenih ulaganja u Dok 5 iznosila je 20,6 milijuna kuna, od kojih je u 2011. godini uloženo 6,0 milijuna kuna.

Od drugih značajnijih ulaganja treba spomenuti ulaganja u pripremu otvorenog skladišta koje bi objedinilo skladište grita, crne metalurgije i skela, radi jednostavnije i brže manipulacije teretima, radi koje je u 2010. godini nabavljena portalna (mosna) dizalica. Radovi su nastavljeni i u 2012. godini, a vrijednost ulaganja izvršenih tijekom 2011. godine iznose 1,3 milijuna kuna.

Tijekom godine ulagalo se i u obnovu razne proizvodne opreme i alata, informatičke i druge opreme. Ukupna ulaganja u dugotrajanu materijalnu i nematerijalnu imovinu u 2011. godini, s uključenim iznosima vezanim uz novi investicijski ciklus, iznosila su 49,3 milijuna kuna.

Razvoj organizacije

Restrukturiranje organizacije

Proces restrukturiranja poslovnih procesa Viktora Lenca nastavljen je i u 2011. godini. Napravljena je detaljnija analiza procesa te započeta njihova optimizacija radi povećanja brzine i učinkovitosti rada, smanjenja broja režijskog osoblja, te smanjenja aktivnosti koje ne nose dodanu vrijednost.

U diverzificiranoj proizvodnoj aktivnosti, projekti remonta, preinaka i offshore djelatnosti traže visoki stupanj fleksibilnosti i stručnosti, a povećanje učinkovitosti zahtijeva pravovremeno i precizno planiranje, racionalno korištenje svih resursa, te usklađivanje i koordinaciju aktivnosti na većem broju projekata koji se usporedno odvijaju.

Najveća učinkovitost u takvoj djelatnosti može se postići modernijom matričnom organizacijskom strukturom, koja unatoč svojoj kompleksnosti i mogućim konfliktima zbog dvojne odgovornosti i nadređenosti, omogućava jasno mjerene učinkovitosti svakog pojedinog projekta, ali i svake pojedine funkcionalne cjeline.

Najvažnije promjene u razvoju organizacije Viktora Lenca su:

- uvođenje cjelovitog i detaljnog sustava planiranja projekata, upravljanje izmjenama, informiranje u cilju sveobuhvatnog planiranja resursa
- uspostavljanje objektivnog sustava praćenja realizacije ugovora po rokovima, troškovima i kvaliteti, ali i prema fazama poslovnih procesa
- razvoj funkcionalnog rukovođenja i formiranje osnove za praćenje poslovno zaokruženih cjelina kao troškovnih i profitnih centara

Matrična organizacija uz adekvatni informacijski sustav, omogućava razvoj kontrolinga i internog benchmarkinga, raščlanjujući rezultat Viktora Lenca na pojedine projekte, i još niže, na pojedine dijelove projekata, ali isto tako, raščlanjujući rezultat i na pojedine organizacijske dijelove prateći funkcionalnu organizaciju.

Sustavnim mjerjenjem ostvarenog u odnosu na planirano, te korištenjem dobivenih mjera za objektiviziranje sustava planiranja, nova organizacija treba omogućiti i sustav objektivnog nagrađivanja pojedinaca i grupa radnika prema postignutim rezultatima.

U 2011. godini započet je i opsežniji projekt analitičke procjene radnih mjeseta kojoj je cilj objektivnija sistematizacija radnih mjesata i jasno definiranje svih uloga, zadaća, odgovornosti i ovlasti.

Razvoj informacijskog sustava

Prateći razvojni program Brodogradilišta, te s ciljem povećanja učinkovitosti planiranja, upravljanja i mjerena rezultata, i to prateći matričnu organizaciju, aktivnosti na unapređenju cjelokupnog informacijskog sustava nastavljene su i u 2011. godini.

Kao podloga za pravovremeno i sveobuhvatnije planiranje poslovnih procesa, u prvom redu podprocesa na upravljanju projektima osnovne djelatnosti, stvara se računalna i programska podrška koja treba omogućiti automatsku razmjenu informacija i poslovnih podataka kroz sve faze poslovanja - od nuđenja poslova, ugovaranja, realizacije, sve do računovodstvene obrade i analize.

Zadaća novog informacijskog sustava jest:

- povećati razinu planiranja i kontrole izvršenja zadataka
- omogućiti pravodobno praćenje svih troškova
- osigurati pravodobnu i svrsishodnu analizu uzroka i kretanja troškova
- osigurati povratnu informaciju za korigiranje budućih ulaznih podataka i korekciju ciljeva
- omogućiti jednokratni unos i dopunu podataka i njihov automatizirani prijenos korisnicima
- smanjiti administrativni rad u korist kvalitetnijeg upravljačkog rada
- osigurati objektivno praćenje doprinosa pojedinaca i grupa bilo u rezultatima projekta, bilo u rezultatima pojedinih poslovnih funkcija
- unaprijediti računovodstveni sustav i sustav poslovnog i finansijskog izvještavanja.

Aktivnosti na unapređenju informacijskog sustava tijekom 2011. godine bile su usmjerene na:

- doradu aplikativnog modula „Kalkulacija sati i materijala“ kao podloge za izračun cijene koštanja nuđenih projekata, kod kojeg je izvršena direktna veza sa ulaznim cijenama materijala koji se standardno nabavlja
- prikupljanje ponuda i ugovaranja usluga podugovarača u modulu „Kooperacija“
- planiranje i praćenje realizacije ugradnje čelika putem aplikacije „Knjiga čelika“, s ciljem da se podaci o ugrađenom čeliku dobiju u realnom vremenu,
- početak implementacije sustava poslovne inteligencije,

- nabavu i implementaciju rješenja za upravljanje dokumentima, zapisima i procesima sustava kvalitete - Swing process manager,
- započeta je izrada rješenja za upravljanje bazom klijenata,
- dograđena je informatičko - telekomunikacijska mrežna infrastruktura, pri čemu je više od 70% operativne obale Viktora Lenca povezano na lokalnu računalnu mrežu,
- unaprijeđen je telekomunikacijski sustav nabavkom nove telefonske centrale i uvođenjem novih telekomunikacijskih rješenja.

U narednom razdoblju planira se nabava nova tri servera, diskovnog podsustava za „back-up“ podataka, nove mrežne opreme za prijenos podataka žičanim i bežičnim putem, daljnja obnova računalne opreme, s posebnim naglaskom na prijenosna računala.

prosuditelje, od kojih će se dio u narednom razdoblju nastaviti obrazovati za vodeće prosuditelje prema standardima ISO 9001:2008 i OHSAS 18001:2007, s ciljem daljnog unapređenja sustava kvalitete Viktora Lenca, te pripreme i uvođenja sustava sigurnosti i zaštite na radu, a s krajnjim ciljem podizanja kvalitete odnosa i zadovoljstva klijenata Viktora Lenca.

Upravljanje kvalitetom

Sukladno planu aktivnosti na projektu uvođenja sustava kvalitete, Viktor Lenac je u rujnu 2011. godine certificiralo sustav upravljanja kvalitetom prema standardu ISO 9001:2008. Certifikaciju je provelo društvo Bureau Veritas.

Samoj certifikaciji prethodila je priprema dokumenata sustava upravljanja kvalitetom, te nekoliko radionica s ciljem edukacije rukovoditelja i internih prosuditelja, te podizanja svijesti o važnosti uspostave sustava.

Oko 20-tak radnika osposobljeno je za interne

Sustav upravljanja kvalitetom Brodogradilišta unaprijeđen je uvođenjem aplikativnog rješenja za sustavno upravljanje zapisima - Swing Process Manager (SPM), kojim se osigurala kontrola nad izradom, distribucijom, verzioniranjem i arhiviranjem dokumenata i zapisa o kvaliteti, kontrola popravnih i zaštitnih radnji, planiranje internih auditova, te praćenje nesukladnih proizvoda i procesa.

Uvođenjem SPM-a stvoreni su preduvjeti koji omogućuju uspješno i učinkovito upravljanje cjelokupnom organizacijom i poslovnim procesima.

Tijekom 2012. godine planira se unapređenje Sustava upravljanja kvalitetom kojim bi čitav sustav uključivao i podsustave sigurnosti i zaštite okoliša, zasebno certificirane u narednim razdobljima sukladno normama ISO 14001 i OHSAS 18001.

Posebna pažnja na unapređenju Sustava upravljanja kvalitetom, fokusirat će se na slijedeća ključna područja:

- Implementaciju popravnih i zaštitnih radnji, te proces upravljanja nesukladnim proizvodima i procesima, uz mjerjenje troškova nekvalitete;
- Uz optimizaciju osnovnih procesa vezanih uz prodaju, unapređenje procesa nabave (materijala i usluga) i tehničke pripreme projekata. Kod procesa nabave usmjerenje je na uspostavu jasnih kriterija mjerjenja kvalitete i uspješnosti dobavljača i podugovarača, te njihov utjecaj na ugled i troškove Viktora Lenca. Poboljšanja vezana uz procese tehničke pripreme usmjerena su ka osiguranju pravovremenosti, ispravnosti i ažurnosti tehničke dokumentacije koristeći mogućnosti SPM-a.
- Upravljanje projektima u realizaciji.

U sklopu uvođenja Sustava upravljanja kvalitetom osnovan je Odbor za kvalitetu, kojeg čine predstavnik Uprave za kvalitetu, rukovoditelj kvalitete i uže poslovodstvo, te Grupa za kvalitetu koju čini dio internih auditora.

Osim internih prosudbi provedene su i četiri prosudbe upravljanja kvalitetom kod ključnih podugovarača, koje su proveli prosuditelji Viktora Lenca u suradnji s vanjskim prosuditeljem certifikacijske ustanove. Koncem godine sustav kvalitete Viktora Lenca bio je predmet prosudbe od strane inozemnog klijenta projekta preinake broda „Sampson“.

Prilikom provođenja internih prosudbi evidentirane su 32 nesukladnosti. Obrada nesukladnosti je pokazala da se one odnose na nedostatak nadzora nad mjerjenjem i realizacijom ciljeva procesa, nakon čega je pokrenut postupak popravnih i zaštitnih radnji, kako bi se te nesukladnosti otklonile i prevenirale.

Svakodnevnom kontrolom evidentirana su 33 nesukladna proizvoda, u najvećem broju slučajeva uzrokovana nepridržavanjem definiranih postupaka rada. Korektivnim radnjama nesukladnosti su otklonjene, a pokrenute su i zaštitne radnje na njihovoj prevenciji.

Radi unapređenja kvalitete procesa i proizvoda, te podizanja svijesti o značaju sustava kvalitete, u narednom razdoblju posvetit će se pažnja poboljšanju sustava prijave nesukladnog proizvoda, kojim će se svakom radniku Viktora Lenca omogućiti prijava nesukladnosti u proizvodu i/ili procesu elektronskim putem.

Sigurnost, zaštita na radu i zaštita od požara

Sustav zaštite na radu određen je zakonskom regulativom, sastavni je dio organizacije i izvođenja proizvodnih i drugih zadataka, a ostvaruje se kroz razne aktivnosti u segmentu zaštite na radu i primjenom propisanih, ugovorenih, kao i priznatih pravila zaštite na radu, te pravila koja je donio Viktor Lenac u sklopu cijelovitog sustava upravljanja kvalitetom.

Tijekom 2011. godine provodile su se razne aktivnosti i mjere na unapređenju područja sigurnosti, zaštite na radu i zaštite od požara:

- izrađena je revizija Procjene opasnosti kao temeljnog dokumenta zaštite na radu, na osnovu koje je Planom mjera za smanjivanje razine opasnosti Viktor Lenac utvrdio pravila i mjere za svako radno mjesto s povećanom opasnosti,
- usklađivanjem dokumentacije i uključivanjem podsustava sigurnosti u cjelokupni sustav upravljanja kvalitetom, revidirane su radne upute vezane uz izvođenje radnih postupaka na siguran način,
- ispitano je 219 strojeva i uređaja s povećanim opasnostima radi utvrđivanja njihove ispravnosti i sukladnosti s propisima i pravilima zaštite na radu, nakon čega su utvrđeni nedostaci otklonjeni,

- u radionama u kojima se obavljaju proizvodne aktivnosti, kao i na objektima u remontu provedeno je ispitivanje razine buke, nakon čega su pojačane mjere zaštite radnika od štetnog utjecaja buke obveznim korištenjem osobnih zaštitnih sredstava,
- u svim radioničkim prostorijama, prostoru predmontaže, te na unutarnjim i vanjskim prometnicama provedeno je ispitivanje osvjetljenosti, nakon čega je na vanjskim prostorima na kojima osvjetljenje nije zadovoljavalo zahtjeve standarda postavljena nova rasvjeta sukladna standardu, dok će ostali prostori biti usklađeni u 2012. godini,
- od strane ovlaštene ustanove za ispitivanje kemijskih čimbenika u radnoj okolini provedeno je ispitivanje kemijskih štetnosti zbog prisutnosti plinova koji su produkt zavarivanja i plinskog rezanja u radionicama, te je utvrđeno da izmjerene koncentracije zadovoljavaju propisane norme,
- propisana je radna uputa kojom se određuje provjera osvjetljenosti radnih prostora svaka tri mjeseca, a kemijskih štetnosti u češćim intervalima tj. svakih mjesec dana u cilju kontrole ventilacijskih sustava u radioničkim prostorima, dok je za rad u ograničenim – zatvorenim prostorima, utvrđena obveza provjere kemijskih štetnosti prije početka i tijekom izvođenja radova u takvim prostorima,
- provodilo se redovito teoretsko i praktično osposobljavanje radnika za rad na siguran način, u koje su uključeni kandidati za zapošljavanje i radnici prije premještaja na drugo radno mjesto,
- s ciljem podizanja razine odgovornosti, provedeno je obrazovanje ovlaštenika Uprave za provođenje mjera zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite okoliša, kojim je bilo obuhvaćeno 56 ovlaštenika, uglavnom rukovodnog osoblja,
- redovito su provođene mjere sprečavanja unošenja i konzumiranja alkohola i kod radnika Viktora Lenca i kod radnika podugovarača, te rada pod utjecajem sredstava ovisnosti, a s ciljem podizanja svijesti o štetnosti uzimanja alkohola i prepoznavanja problema ovisnosti, Viktor Lenac je organizirao radnicima i senzibilizirajući tečaj.

Distribucija osobnih zaštitnih sredstava odvijala se prema utvrđenim rokovima i stvarnim potrebama, a redovito se provodi i nadzor nad korištenjem osobnih zaštitnih sredstava, i to ne samo od strane radnika Viktora Lenca, već i radnika podugovarača. Viktor Lenac je za sredstva osobne zaštite svojih radnika tijekom 2011. godine izdvojio oko 850 tisuća kuna.

Putem ovlaštene i ugovorne zdravstvene ustanove za medicinu rada izvršena je provjera radne sposobnosti kod 263 radnika koji obavljaju poslove radnog mjesa s posebnim uvjetima rada, a kod 34 radnika obavljeni su izvanredni kontrolni pregledi koji su uslijedili bilo nakon dužeg bolovanja zbog bolesti ili ozljede, ili po utvrđenju obveze za takvim pregledom nakon provedenog obveznog sistematskog pregleda.

U cilju podizanja standarda zdravstvene zaštite kao i ranog otkrivanja oboljenja, Viktor Lenac je, s renomiranim zdravstvenom ustanovom, već četvrtu godinu zaredom sklopio Ugovor o obavljanju preventivnog sistematskog pregleda za sve svoje radnike, temeljem kojeg radnici stječu pravo na godišnji sistematski pregled i po potrebi na indicirane specijalističke preglede i dijagnostičke pretrage.

Sistematski pregled i razne specijalističke preglede i medicinske pretrage tijekom 2011. godine obavilo je 555 radnika. Osim puke konstatacije zdravstvenog stanja, cilj ovih pregleda jest i motivacija radnika za brigu o vlastitom zdravlju dosljedno sljedeći upute dobivene od liječnika..

Za sve navedene vidove zdravstvene zaštite Brodogradilište je tijekom 2011. godine izdvojilo iznos od oko 696 tisuća kuna.

Provođenje mjera zaštite na radu u posljednjih nekoliko godina dovele su do smanjenja broja ozljeda, promatrano i u absolutnom broju ozljeda i relativno u odnosu na broj radnika. Nažalost, broj ozljeda, promatran i u absolutnom iznosu i relativno u odnosu na ukupan broj radnika ili broj efektivnih sati rada (indeks frekvencije) veći je nego u prethodnim godinama. Ipak, promatrajući indeks težine ozljeda, zaključuje se da je riječ o lakšim ozljedama iako je njihov broj u odnosu na ranije godine veći. Po prirodi ozljeda najčešće se radilo o kontuzijama, ranama, uganućima i prijelomima.

	2007	2008	2009	2010	2011
Efektivni sati rada	1.124.347	1.116.833	1.095.324	1.077.765	1.090.191
Broj ozljeda	34	26	25	25	29
Broj težih ozljeda	8	9	9	10	
Ukupno izgubljeni dani rada zbog bolovanja	751	822	1024	892	636
Indeks frekvencije	30,24	23,28	22,82	23,20	26,60
Indeks težine	66,79	73,60	93,49	89,26	58,34
Broj ozljeda na 1000 radnika	60,61	45,53	42,81	42,30	48,41

Kao najčešći izvor ozljeda u 2011. godini utvrđene su površine za kretanje osoba pri radu na brodovima, ostale površine za kretanje osoba na radu, te predmeti rada.

Najčešći uzroci nastanka ozljeda bili su izvođenje radnih operacija na način protivan pravilima sigurnog rada i pravilima struke, zakrčenost površine za kretanje osoba pri radu na objektu, neispravnost sredstva rada te poremećaji u tehnološkom procesu rada.

Osim ozljeda koje su zadobili radnici Viktora Lenca, tijekom 2011. godine započeta je sustavna evidencija i analiza ozljeda radnika podugovarača. Zbirne analize omogućit će ubuduće cjelovitu sliku stanja sigurnosti i zaštite zdravlja, te ukazati na područja na kojima se moraju poduzimati mjere radi unapređenja sigurnosti i zdravlja radnika.

U posljednje tri godine uspostavljen je registar potencijalno opasnih događaja, kojeg u narednom razdoblju treba unaprijediti i raditi na podizanju svijesti radnika o važnosti dojave potencijalno opasnog događaja, obzirom da njihova analiza predstavlja izuzetno važan čimbenik u prevenciji ozljeđivanja radnika.

Aktivnosti na području zaštite od požara bile su usmjerenе na preventivno djelovanje putem redovitih pregleda objekata u remontu, osposobljavanje novoprimaljenih radnika, nabavu i održavanje vatrogasne opreme, te na preventivno ispitivanje instalacija i opreme. U idućoj godini Viktor Lenac planira nabavku novog, suvremeno opremljenog vatrogasnog vozila i veći broj posebnih zaštitnih vatrogasnih odijela.

Zaštita okoliša

Sustav upravljanja okolišem Viktora Lenca dio je cjelovitog upravljačkog sustava koji služi kao polazište za planiranje poslovanja i razvoja. Predstavlja integralni sustav upravljanja sastavnicama okoliša koji usmjerava Viktor Lenac prema optimizaciji upotrebe prirodnih resursa, trajnom unapređenju i poboljšanju ekoloških aktivnosti te razvoju tehnologija usmjerениh zaštiti okoliša na način koji pridonosi dugoročnom održivom razvoju.

Sustav upravljanja okolišem uključuje se kao podsustav Sustava upravljanja kvalitetom, te se po provedenoj certifikaciji prema normi ISO 9001 integrira u sve aspekte poslovanja.

U cilju utvrđivanja učinkovitosti sustava kontinuirano se prati utjecaj aktivnosti Viktora Lenca na okoliš i to posebno utjecaj na more, vode, zrak, životne zajednice i buku okoliša. Monitoring okoliša se provodi u suradnji sa stručnom i ovlaštenom ustanovom Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Primorsko - goranske županije te ostalim stručnim pravnim osobama ovlaštenim za ispitivanja okoliša. U tu je svrhu tijekom 2011. godini Viktor Lenac izdvojio 320 tisuća kuna, a za 2012. godinu planirano je proširenje monitoringa na ispitivanje buke.

Kakvoća zraka se danas ispituje kao emisija onečišćujućih tvari u naselju Vrh Martinšćica, Uvali Žurkovo te od početka 2011. godine i na rubnom zapadnom dijelu Grada Rijeke koji graniči s Viktorom Lencom. Mjere se lebdeće čestice (PM_{10}), taložne tvari i prisutnost teških metala u taložnim tvarima. Prema dobivenim rezultatima, zrak u okolini Viktora Lenca pripada prvoj kategoriji kao čist i neznatno onečišćen zrak.

Trenutni podaci o koncentraciji lebdećih čestica (PM_{10}) na mjernoj postaji Vrh Martinšćice dostupni su javnosti putem interneta na adresi www.zzjz.hr.

Kako su radovi antikorozivne zaštite prepoznati kao radovi sa negativnim utjecajem na okoliš, u cilju sprečavanja onečišćenja i održavanja prve kategorije zraka, Viktor Lenac primjenjuje preventivne mjere zaštite okoliša kao što su postavljanje mreža i zaštitnih brana. U tu svrhu tijekom 2011. godine uloženo je oko 550 tisuća kuna.

S istim ciljem provedena je prezentacija primjene „čiste“ tehnologije antikorozivne zaštite brodske oplate pjeskom uz primjenu vodene maglice, odnosno pranja vanjske oplate vodom pod visokim tlakom umjesto klasične tehnologije pjeskarenja. Nabava opreme kojom će se omogućiti zamjenska čistija tehnologija, planira se u 2012. godini kao dio investicijskog plana razvoja i modernizacije kapaciteta Viktora Lenca.

Sukladno obvezama koje je

Republika Hrvatska preuzela u pristupnim pregovorima za Europsku Uniju, Viktor Lenac je izradio Program smanjivanja emisije hlapivih organskih spojeva (HOS), na koji je nadležno ministarstvo početkom 2011. godine izdalo suglasnost.

Za smanjivanje emisija hlapivih organskih spojeva poduzete su prve mјere i to korištenje boja s manjim udjelom takvih spojeva.

Početkom 2010. godine po prvi puta je upućen u rad uređaj za kontinuirano mјerenje razine imisije buke u naselju Vrh Martinšćica čime je brodogradilište započelo sa sustavom upravljanja bukom okoliša. Praćenjem razina imisije buke tijekom 2011. godine Viktor Lenac je, u nekoliko zabilježenih prekoračenja, uspješno intervenirao primjenom korektivnih aktivnosti u proizvodnom procesu pri čemu je razina buke smanjena. Kontinuiranim praćenjem prepoznati su glavni izvori buke koji će se sanirati tijekom 2012. godine.

Tijekom 2011. godine sav tehnološki otpad nastao u ukupnoj količini od 19.000 tona, u cijelosti je zbrinut putem ovlaštenih obrađivača. Sukladno standardima preuzetim iz EU Viktor Lenac primjenjuje načela postupanja s otpadom, prema kojima u posljednje dvije godine raste udio otpada koji se reciklira, koristi za dobivanje energije ili obrađuje radi smanjenja količine otpada, u odnosu na otpad koji se odlaže.

Ljudski resursi

Tijekom 2011. godine nije bilo značajnijih promjena u politici zapošljavanja. Novi ugovori o radu sklapaju se u okvirima nadopune kadrova zbog otišlih radnika ili zbog prijeke potrebe povećanja broja radnika za pravovremenim izvršenjem novougovorenih poslova.

Zapošljavanje je tijekom godine bilo usmjereni samo na trenutne potrebe, a isto se odnosi i na angažiranje kooperantskih radnika. To je dijelom posljedica i većih oscilacija u zaposlenosti kapaciteta, kada u fazama niže zaposlenosti vlastiti radnici postaju isključivo fiksni trošak.

Broj radnika nešto je smanjen zbog odluke da se poslovi čišćenja radnih prostora povjere tvrtki specijaliziranoj za obavljanje tih poslova, koja je i preuzeila radnike koji su te poslove ranije obavljali u Viktoru Lencu.

Takva odluka donesena je i u cilju postupne uspostave realnijeg odnosa proizvodnih radnika nad indirektnim radnicima i radnicima u režiji. Redefiniranje plana zapošljavanja za dugoročniji period proizaći će iz reinženjeringu procesa koji je u tijeku i u ovisnosti o planovima budućeg razvoja Viktora Lenca.

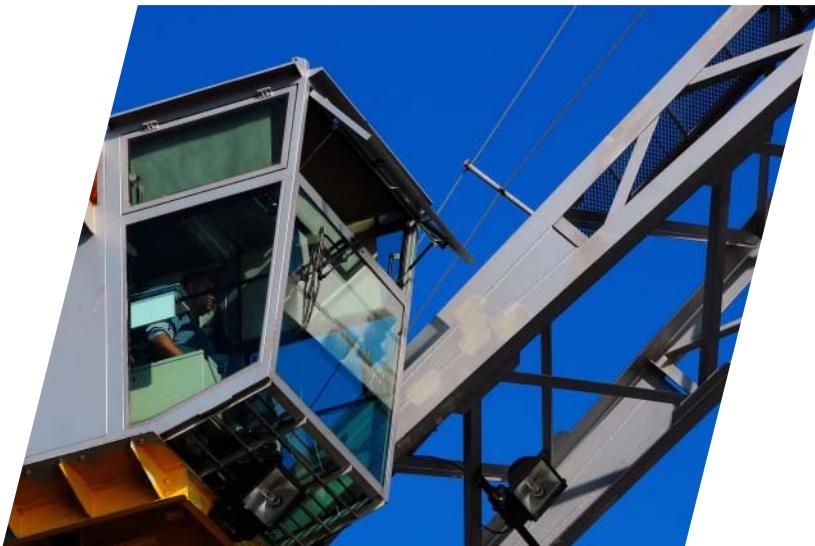
Politika kadrova i u ovoj godini bila je usmjerena zadržavanju neophodnih stručnih radnika sa

specifičnim tehničkim i komercijalnim znanjima koji su osobito važni za Viktor Lenac i koji posjeduju dobru procjenu i vještine kao što su prodajni inženjeri, voditelji objekta, planeri, kalkulanti, projektanti i drugi stručni tehnički kadrovi.

Broj i struktura radnika

Na dan 31. prosinca 2011. godine Viktor Lenac broji 581 radnika, što je za 15 radnika više nego koncem prethodne godine.

Promatrano prema vrsti posla kojeg radnici obavljaju, od ukupnog broja radnika 283 je direktnih proizvodnih radnika ili 48,7% ukupnog broja radnika, kojima treba pridružiti dodatnih 177 indirektnih radnika (radnici sigurnosti i zaštite okoliša, održavanja, kontrole, poslovođe i drugi radnici proizvodne režije).

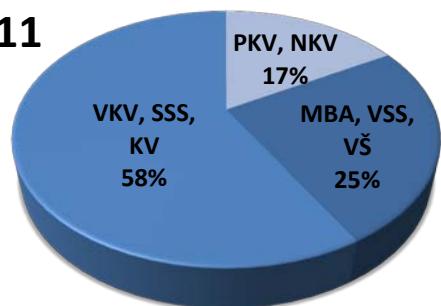
Preostali broj radnika čine radnici na tehničko-komercijalnim i drugim visokostručnim poslovima (58 radnika ili 9,9%), administrativni službenici (12 radnika ili 2,1%), te operativni rukovoditelji projekata i organizacijskih jedinica svih razina (50 radnika ili 8,6%). Koncem godine jedan je radnik bez rasporeda.

Ovisno društvo Viktor Servisi d.o.o., na dan 31.12.2011. godine zapošljava ukupno 17 radnika, od kojih je 14 servisera.

Viktor Lenac ima zadovoljavajuću kvalifikacijsku i profesionalnu strukturu kadrova. Mali broj radnika je bez kvalifikacije ili dodatnog osposobljavanja, a to su uglavnom radnici na poslovima čišćenja.

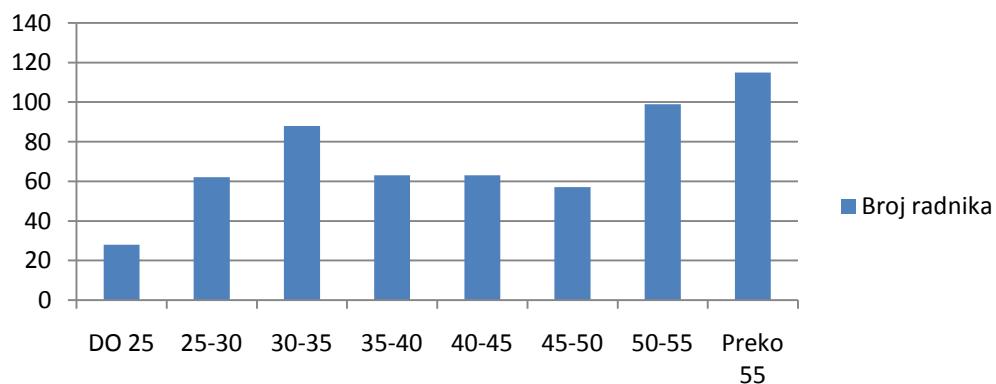
Stupanj stručne spreme	MBA	VSS	VŠ	VKV	SSS	KV	PKV	NKV	UKUPNO
Broj muškaraca	1	47	74	28	165	133	21	76	545
Broj žena	0	16	7	0	12	1	0	0	36
Ukupno	1	63	81	28	177	134	21	76	581

2011

Briga o pomlađivanju kadrova vodi se stalno. Prosječna dob novozaposlenih tijekom 2011. godine je 34 godine, od kojih je polovina u rasponu od 25-35 godina. Prosječna dob svih zaposlenih Viktora Lenca na kraju 2011. godine iznosila je 43,5 godina.

Broj radnika

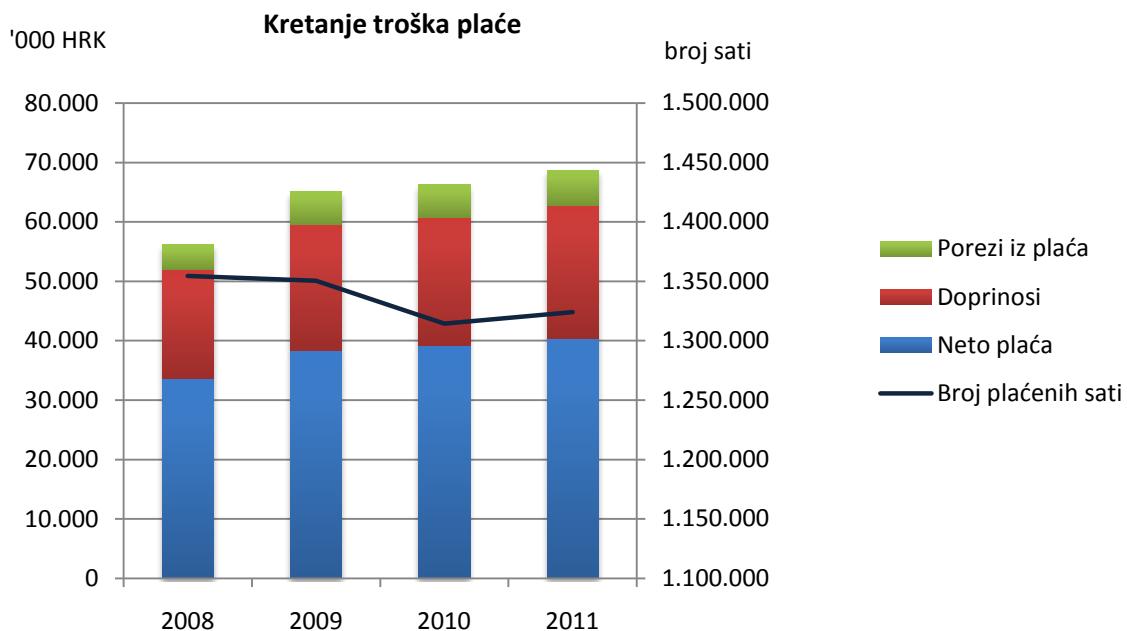

Struktura ostvarenih sati i plaće

U 2011. godini radnici Viktora Lenca ostvarili su ukupno 1.247.736 sati u redovnom radnom vremenu. Od tog je broja sati, efektivno održano 76,1% vremena ili 949.700 sati. Preostali sati odnosili su se na godišnje odmore (8,8%), bolovanja (5,3%), te na državne praznike, plaćene dopuste i ostalo neefektivno iskorišteno radno vrijeme (9,8%). Radnici Viktora Lenca ostvarili su i 52.178 prekovremenih sati, što je gotovo tri puta manje u odnosu na 2009. godinu. Razlog ovolikom smanjenju prekovremenog rada je uvođenje preraspodjele radnog vremena, koju je Viktor Lenac, imajući u vidu oscilacije u zaposlenosti kapaciteta, a zbog boljeg iskorištenja radnog vremena, dogovorio u veljači 2010. godine sa sindikalnim organizacijama. U odnosu na 2010. godinu broj prekovremenih sati smanjen je za više od 16.500 sati.

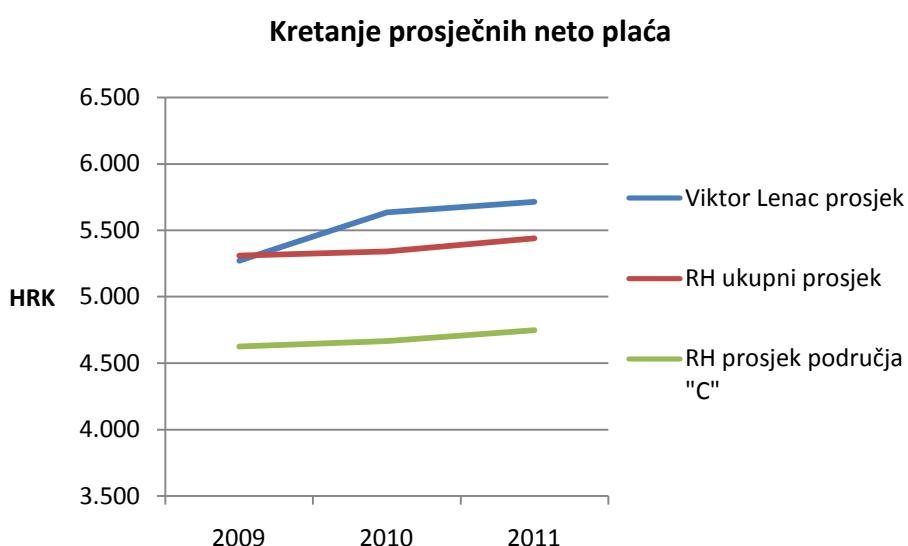
Uvođenje preraspodjele radnog vremena, ali i planiranje dijela godišnjih odmora u razdobljima kada se očekuje slabija zaposlenost kapaciteta, doprinose fleksibilnijem korištenju resursa rada.

Za plaće i ostala materijalna prava radnika za 2011. godinu, Viktor Lenac je isplatio ukupno 74,2 milijuna kuna. Pri tom se 68,7 milijuna kuna odnosi na plaće, a 5,5 milijuna kuna na ostala materijalna prava radnika, na koje radnici imaju pravo temeljem Kolektivnog ugovora i Pravilnika o radu.

Iz prikaza plaća po godinama, razvidno je da blagi rast plaća isplaćenih u 2011. godini u odnosu na 2010. godinu istovremeno prati lagani rast ukupnih plaćenih sati rada.

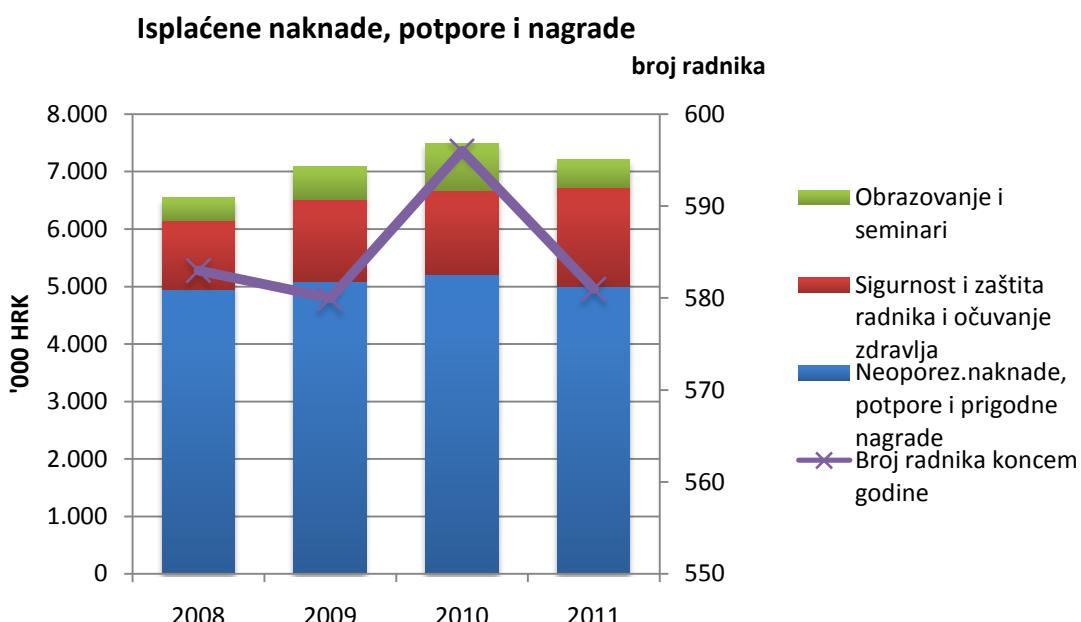
Prosječna mjesecna neto plaća u 2011. godini, nakon odbitka propisanih doprinosa i poreza, iznosila je 5.714 kuna, sukladno metodologiji izračuna Državnog zavoda za statistiku. Iskazana prosječna neto plaća Viktora Lenca je, u usporedbi s prosječnom neto plaćom u Republici Hrvatskoj veća za 5,0%, a u odnosu na prosječnu neto plaću područja C u koje pripada i Viktor Lenac, veća za 20,3%.

Promatranjući kretanje prosječnih plaća Viktora Lenca i prosječnih plaća u Republici Hrvatskoj u prethodnih nekoliko godina, za naglasiti je da je Viktor Lenac, čija je prosječna plaća u 2008. godini bila gotovo 10% niža od republičkog prosjeka, u posljednje dvije godine nadoknadio zaostatak i nadmašio republički prosjek.

Cilj je u narednim godinama, povećanjem učinkovitosti rada u Viktoru Lencu osigurati i osnovu za porast ukupnih primanja radnika Viktora Lenca.

Pored redovne isplate plaća sa svim pripadajućim porezima i doprinosima, razina ostalih materijalnih prava radnika, koja im pripadaju temeljem Kolektivnog ugovora i Pravilnika o radu ostaje na visokoj razini u čitavom nizu godina.

Obrazovanje radnika

I tijekom 2011. godine poticala se raznovrsnost znanja i vještina, tj. tzv. „multi-skill“ osposobljavanje. Kako bi se omogućilo nesmetano odvijanje procesa rada, ostvarila bolja organizacija rada te učinkovitije izvršenje ukupnih zadataka i poslova, radnici u pogonu Dokovi i unutrašnji transport osposobljavani su za više zanimanja:

- industrijski mornari za brodoskelare, rukovatelje traktorom i vezače tereta – signaliste
- brodoskelari za vozače E kategorije i vezače tereta – signaliste,
- dizaličari za vozače, rukovatelje obalnom i građevinskom dizalicom, autodizaličare i vozače viličara.

Od takvih se osposobljavanja očekuje racionalnije korištenje radnog vremena, posebno u oscilacijama u zaposlenosti pojedinih vrsta zanata, na način da se pozicije rada popune vlastitim slobodnim radnim kapacitetom umjesto angažmanom radnika podugovarača.

Potrebe posla nametnule su potrebu te je izvršeno osposobljavanje i certifikacija radnika tehničke kontrole Viktora Lenca za vizualnu kontrolu.

Osim obrazovnih aktivnosti koje su efekt polučile odmah, zamjenom vanjske radne snage i boljom iskoristivosti vlastite, provedene su i druge obrazovne aktivnosti: rukovoditelji svih razina obrazovali su se putem raznih seminara i tečajeva iz djelokruga njihovog rada, nastavljeno je učenje stranih jezika, provedeni su seminari iz područja sigurnosti i zaštite na radu. Kod proizvodnih radnika provedena su razna osposobljavanja iz područja proizvodnih

zanata i zanimanja, posebno u segmentu prijevoza i postupanja s teretima, zavarivanja, termografije i druge edukacije.

Prije certifikacije Viktora Lenca za sustav upravljanja kvalitetom prema standardu ISO 9001:2008, školovani su interni prosuditelji, a koncem godine i nekoliko radnika za vodeće prosuditelje sustava kvalitete.

U obrazovanje je tijekom 2011. godine utrošeno oko 750 tisuća kuna, što po radniku prosječno iznosi 1.290 kuna.

U 2012. godini u planu je razvijanje novih programa izobrazbe tzv. „multi-skill“ radnika u Proizvodnji, povezivanje srodnih zanata i dodatno školovanje radnika, te poticanje razvoja dodatnih kompetencija (aktivno slušanje, komunikacijske vještine, emocionalne i socijalne vještine, suočavanje sa stresom i sl.).

Socijalni dijalog

Socijalni dijalog se u Viktoru Lencu odvija na relaciji Uprave i dviju sindikalnih organizacija koje djeluju u Viktoru Lencu, te na relaciji Uprave i Radničkog vijeća. I tijekom 2011. godine dijalog socijalnih partnera u Viktoru Lencu tradicionalno se odvijao suradnjom i uvažavajući međusobno mišljenja svih socijalnih partnera.

Suradnja Radničkog vijeća i Uprave Društva odvija se putem redovitih mjesecnih sjednica, uz prethodnu dostavu Radničkom vijeću svih podataka značajnih za položaj radnika Viktora Lenca, te njihov gospodarsko-socijalni status. Na sjednicama, Uprava Društva redovito informira Radničko vijeće o stanju i perspektivama poslovanja Viktora Lenca. Radničko vijeće sudjeluje u donošenju odluka Uprave Društva postupkom savjetovanja i suodlučivanja, a sve sukladno odredbama Zakona o radu.

Dijalog i informiranje radnika od strane Uprave, osim putem suradnje s Radničkim vijećem i sindikalnim organizacijama odvija se i putem Intranet stranice na kojoj radnici mogu naći sve važnije obavijesti o stanju Viktora Lenca, novim poslovima i drugim aktualnim temama.

Koncem godine predsjednik Radničkog vijeća sazvao je skup radnika, na kojem je o smjernicama za nastavak razvoja Viktora Lenca radnike neposredno informirao predsjednik Uprave. Radnicima se obratio i predsjednik Radničkog vijeća te se osvrnuo na sve važne aktivnosti od značaja za položaj radnika.

Nadzorni odbor Društva u svojem sastavu ima i predstavnika radnika, a tu funkciju u novom trogodišnjem mandatu koji je započeo u 2011. godini obavljao je predsjednik Radničkog vijeća gosp. Goran Zemljic.

Sadržaj dijaloga između Uprave i sindikalnih organizacija koje djeluju u Viktoru Lencu u načelu su kolektivni pregovori. Uprava i sindikalne organizacije u Viktoru Lencu zaključili su u

prosincu 2008. godine Kolektivni ugovor. Kolektivnim ugovorom regulirana su sva prava radnika po pitanju radnog vremena, odmora, najniže plaće i svih elemenata plaće, kao i pitanje drugih materijalnih prava radnika, sigurnosti i zaštite na radu i drugo.

Sve odredbe Kolektivnog ugovora i tijekom 2011. godine ispoštivane su i od strane Uprave i od strane sindikalnih organizacija, na zadovoljstvo svih strana.

Financije

Ključni financijski pokazatelji

Konsolidirani financijski pokazatelji:

	u tisućama HRK			u tisućama EUR *		
	2011	2010	Index	2011	2010	Index
Ukupan prihod	352.134	325.291	1,08	47.322	44.607	1,06
Ukupni rashodi	346.149	317.315	1,09	46.518	43.513	1,07
Poslovni prihodi	348.771	322.445	1,08	46.870	44.217	1,06
Poslovni rashodi	345.677	316.006	1,09	46.455	43.334	1,07
Dobit iz poslovanja	3.094	6.439	0,48	416	883	0,47
Dobit prije oporezivanja	5.985	7.976	0,75	804	1094	0,74
Neto dobit	4.732	6.173	0,77	636	847	0,75
Ukupna imovina	335.581	276.606	1,21	44.563	37.454	1,19
Kapital i rezerve	224.809	195.828	1,15	29.853	26.516	1,13

Nekonsolidirani financijski pokazatelji:

	u tisućama HRK			u tisućama EUR *		
	2011	2010	Index	2011	2010	Index
Ukupan prihod	351.293	324.762	1,08	47.209	44.534	1,06
Ukupni rashodi	345.988	316.890	1,09	46.496	43.455	1,07
Poslovni prihodi	348.002	321.955	1,08	46.767	44.150	1,06
Poslovni rashodi	345.516	315.550	1,09	46.433	43.271	1,07
Dobit iz poslovanja	2.486	6.405	0,39	334	878	0,38
Dobit prije oporezivanja	5.305	7.872	0,67	713	1.079	0,66
Neto dobit	4.071	6.069	0,67	547	832	0,66
Ukupna imovina	333.779	275.012	1,21	44.324	37.238	1,19
Kapital i rezerve	222.435	194.117	1,15	29.538	26.285	1,12

* Svi kunski iznosi, osim iznosa imovine, kapitala i rezervi, preračunati su u EUR prema prosječnom srednjem tečaju Hrvatske narodne banke za 2011. godinu (7,44 HRK), odnosno 2010. godinu (7,29 HRK). Iznos imovine, kapitala i rezervi preračunati su u EUR prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan 31.12.2011. godine (7,53 HRK), odnosno 31.12.2010. godine (7,39 HRK).

U konsolidaciju računa dobiti i gubitka i finansijskog rezultata uključeno je ovisno društvo Viktor Servisi d.o.o. Rijeka, koje je u 100% vlasništvu Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. Ovisno društvo je tijekom 2011. godine obavljalo svoju redovnu poslovnu aktivnost prodajom specijaliziranih servisnih usluga u brodogradnji.

U 2011. godini Viktor Lenac i Viktor Servisi ostvarili su, nakon eliminiranja međusobnih transakcija, ukupan prihod u iznosu od 352,1 milijun kuna, te ukupne rashode u iznosu od 346,1 milijun kuna.

Uspoređujući nekonsolidirana i konsolidirana finansijska izvješća, utjecaj ovisnog društva u rezultatu Grupe nije materijalno značajan.

Prihodi i rashodi matičnog društva čine preko 99% prihoda odnosno rashoda Grupe. Isto tako, u odnosu na ukupnu imovinu Grupe, imovina matičnog društva čini 99% imovine Grupe.

Stoga se u nastavku ovog Izvješća, naglasak stavlja na finansijske rezultate, te stanje imovine, kapitala i obveza matičnog društva.

Finansijski rezultati poslovanja

Ostvareni prihodi i rashodi

Ukupan prihod Viktora Lenca u 2011. godini od 351,3 milijuna kuna, uz ukupne rashode od 346,0 milijuna kuna, rezultirao je ostvarenom dobiti prije oporezivanja u visini 5,3 milijuna kuna.

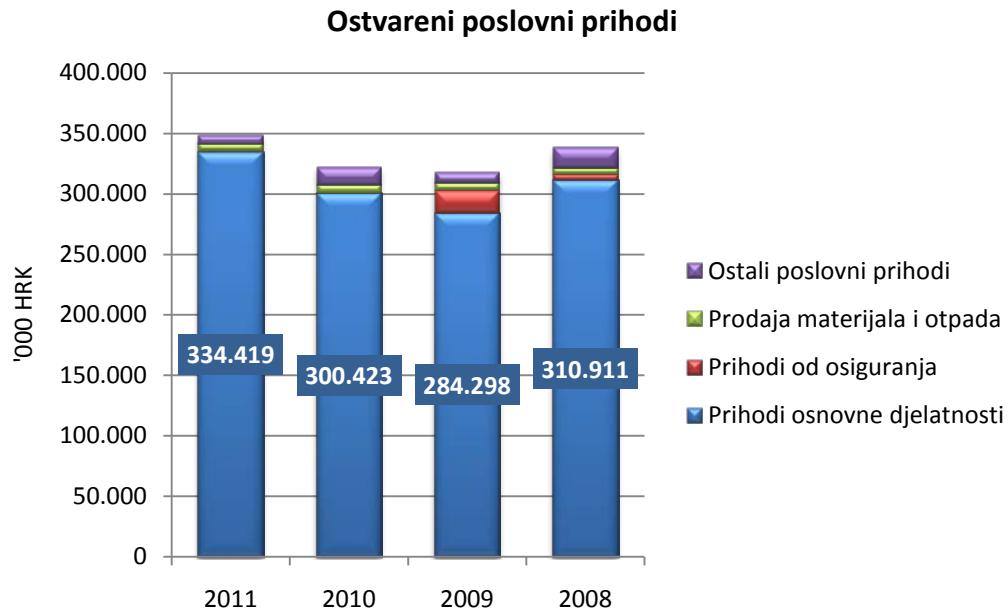
Poslovni prihodi u ukupnom iznosu od 348,0 milijuna kuna čine 99% ukupnih prihoda, a promatrano u odnosu na prethodnu 2010. godinu, veći su za 8%.

	2011	2010	2009	2008
Prihodi osnovne djelatnosti	334.419	300.423	284.298	310.911
Prihodi od osiguranja	292	151	18.681	5.392
Prodaja materijala i otpada	6.477	6.982	5.880	5.033
Ostali poslovni prihodi	6.814	14.399	8.921	17.013
Ukupno poslovni prihodi *	348.002	321.955	317.780	338.349
Materijalni troškovi	236.343	206.955	198.169	208.349
Troškovi plaća	68.295	66.656	63.825	54.708
Amortizacija	16.505	22.460	21.060	22.004
Ostali troškovi	24.373	19.479	29.147	27.483
Ukupno poslovni rashodi *	345.516	315.550	312.201	312.544

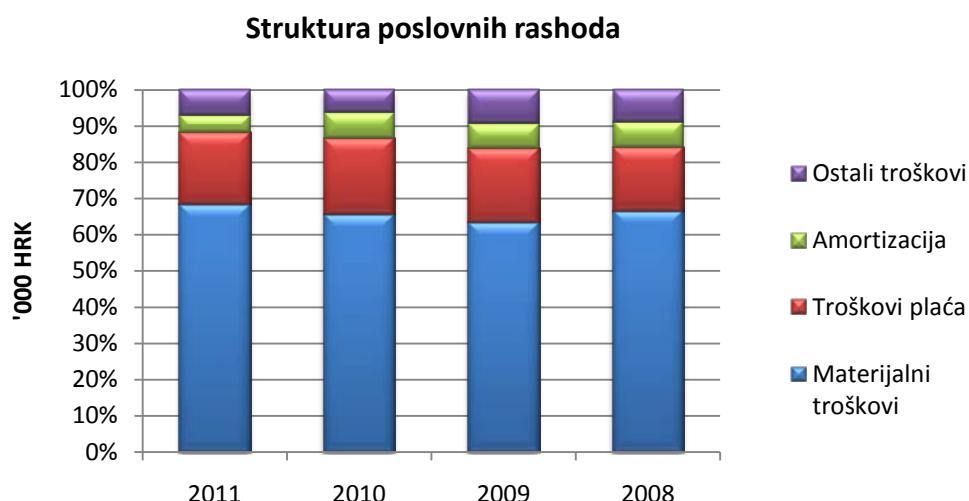
* Radi usporedivosti prikaza poslovnih prihoda, kao i poslovnih rashoda po godinama, i to u njihovom iznosu i strukturi, u ovom prikazu, za sve prikazane godine isključeni su prihodi i troškovi vezani uz investicije u vlastitoj režiji, kao i troškovi promjene proizvodnje u tijeku.

U odnosu na prethodne dvije godine, u 2011. godini prihodi iz osnovne djelatnosti povećali su svoje učešće i u strukturi poslovnih prihoda čine 96%.

Ostali poslovni prihodi odnose se na prihode od zakupnina, prodaje materijala i otpada, prihode od ukidanja dugoročnih rezerviranja i druge prihode.

Poslovni rashodi ostvareni tijekom 2011. godine iznose 345,5 milijuna kuna, što je u usporedbi s poslovnim rashodima ostvarenim u 2010. godini veće za 9%.

U strukturi poslovnih rashoda, standardno su najzastupljeniji materijalni troškovi, kod kojih se uobičajeni omjer između troškova materijala i vanjskih usluga kreće oko 35:65, što ovisi o strukturi ugovorenih poslova.

Rast materijalnih troškova za oko 30 milijuna kuna u

odnosu na prethodnu godinu, u kojima najveći udio čine direktni varijabilni troškovi, u izravnoj je vezi s rastom poslovnih prihoda, tj. prihoda iz osnovne djelatnosti, koji su također zabilježili rast od 34 milijuna kuna.

Viktor Lenac je u 2011. godini obračunao i iskazao amortizaciju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine u ukupnom iznosu od 16,5 milijuna kuna, što je za 5,9 milijuna kuna manje nego lani. Smanjenje troška amortizacije rezultat je primjene jednostrukih stopa amortizacije u 2011. godini, za razliku od prethodne godine kada je Viktor Lenac koristio zakonsku mogućnost ubrzane amortizacije. Stupanj istrošenosti materijalne imovine u upotrebi koncem 2011. godine iznosio je 79%.

Ostali poslovni rashodi sadrže vrijednosno usklađivanje potraživanja od kupaca, rezerviranja za rizike i troškove temeljem izdanih garancija ili za sudske sporove, premije osiguranja, bankarske naknade, te razne komunalne naknade i doprinose i drugo.

Veći porast poslovnih rashoda za jedan postotni poen, u odnosu na stopu porasta poslovnih prihoda u usporedbi s prošlom godinom, rezultiralo je smanjenjem dobiti iz poslovanja za oko 4 milijuna kuna u odnosu na prethodnu godinu. Treba napomenuti da je rast poslovnih rashoda u skladu s rastom prihoda od osnovne djelatnosti, a u odnosu na prethodnu godinu zabilježeni su značajnije niži ostali prihodi. Najveća razlika odnosi se na prihode od ukidanja dugoročnih rezerviranja, koji su u 2011. godini u odnosu na 2010. godinu niži za 7,5 milijuna kuna.

Ostvarena dobit iz poslovanja u 2011. godini iznosi 2,5 milijuna kuna, a dobit prije oporezivanja iznosi 5,3 milijuna kuna, nakon uračunavanja pozitivnog salda financijskih prihoda i rashoda.

Kod financijskih prihoda najznačajnije stavke odnose se na prihod od kamata u visini 1,65 milijuna kuna, ostvaren s osnova depozita i oročenja. S druge strane, rashodi kamata iznose svega 0,47 milijuna kuna. Preračunavanje stavki imovine i obveza vezanih uz valutnu klauzulu, obzirom na oscilacije tečaja EUR i USD prema domaćoj valuti, rezultirali su neto dobitkom od tečajnih razlika u visini od 1,2 milijuna kuna.

Nakon uračunavanja financijskih prihoda i rashoda, te po odbitku obračunatog poreza na dobit, neto dobit nakon oporezivanja preostaje u visini 4,1 milijuna kuna.

Konsolidirana neto dobit nakon oporezivanja nešto je veća i iznosi 4,7 milijuna kuna.

Stanje imovine i obveza

Imovina Viktora Lenca na dan 31.12.2011. godine iznosi 333,8 milijuna kuna, od kojih se 151,6 milijuna kuna odnosi na dugotrajanu imovinu. Od ukupnog stanja dugotrajne imovine, 97%

odnosi se na dugotrajnu materijalnu imovinu, u kojoj je po vrijednosti najznačajniji plovni objekt Dok 11.

Kratkotrajna imovina iznosi 182,2 milijuna kuna, strukturu koje čine visoko likvidna sredstva. U strukturi kratkotrajne imovine novac i novčani ekvivalenti u visini od 62,3 milijuna kuna čine 34%, a potraživanja od kupaca i ostala potraživanja, zajedno s nedospjelom naplatom potraživanja za odrađene poslove u ukupnom iznosu od 86,7 milijuna kuna čine dalnjih 48% kratkotrajne imovine.

Ukupne zalihe na dan 31. prosinca 2011. godine iznose 32,9 milijuna kuna ili 18% kratkotrajne imovine.

U odnosu na stanje koncem 2010. godine, u strukturi kratkotrajne imovine značajnije povećanje imaju zalihe, što je uzrokovao veći projekt preinake broda „Sampson“ koji je koncem 2011. godine bio u punom intenzitetu i za koji projekt je nabavljena veća količina zalihe materijala.

Veću razinu bilježe i potraživanja od kupaca, s uključenom nedospjelom naplatom potraživanja, na koja je utjecala isporuka većeg remontnog posla na brodu „USS Mount Whitney“, za kojeg je značajan dio potraživanja naplaćen u prvom tromjesečju 2012. godine. Na visoku razinu potraživanja, utjecala je i nedospjela naplata obračunatih potraživanja za preinaku broda „Sampson“.

Stanje novčanih sredstava se smanjilo zbog intenzivnijih ulaganja u nabavku dugotrajne materijalne imovine, kao dijela novog investicijskog ciklusa.

Ukupna kratkotrajna imovina je koncem 2011. godine veća u odnosu na godinu ranije za 33,4 milijuna kuna.

Ukupne obveze Viktora Lenca na dan 31.12.2011. godine iznose 111,3 milijuna kuna, što je za 30,5 milijuna kuna više nego koncem 2010. godine. Od ukupnih obveza, dugoročne obveze iznose 14,2 milijuna kuna i na razini su kao i koncem 2010. godine, dok se na kratkoročne obveze odnosi 97,13 milijuna kuna. Na povećanje kratkoročnih obveza, u prvom redu obveza

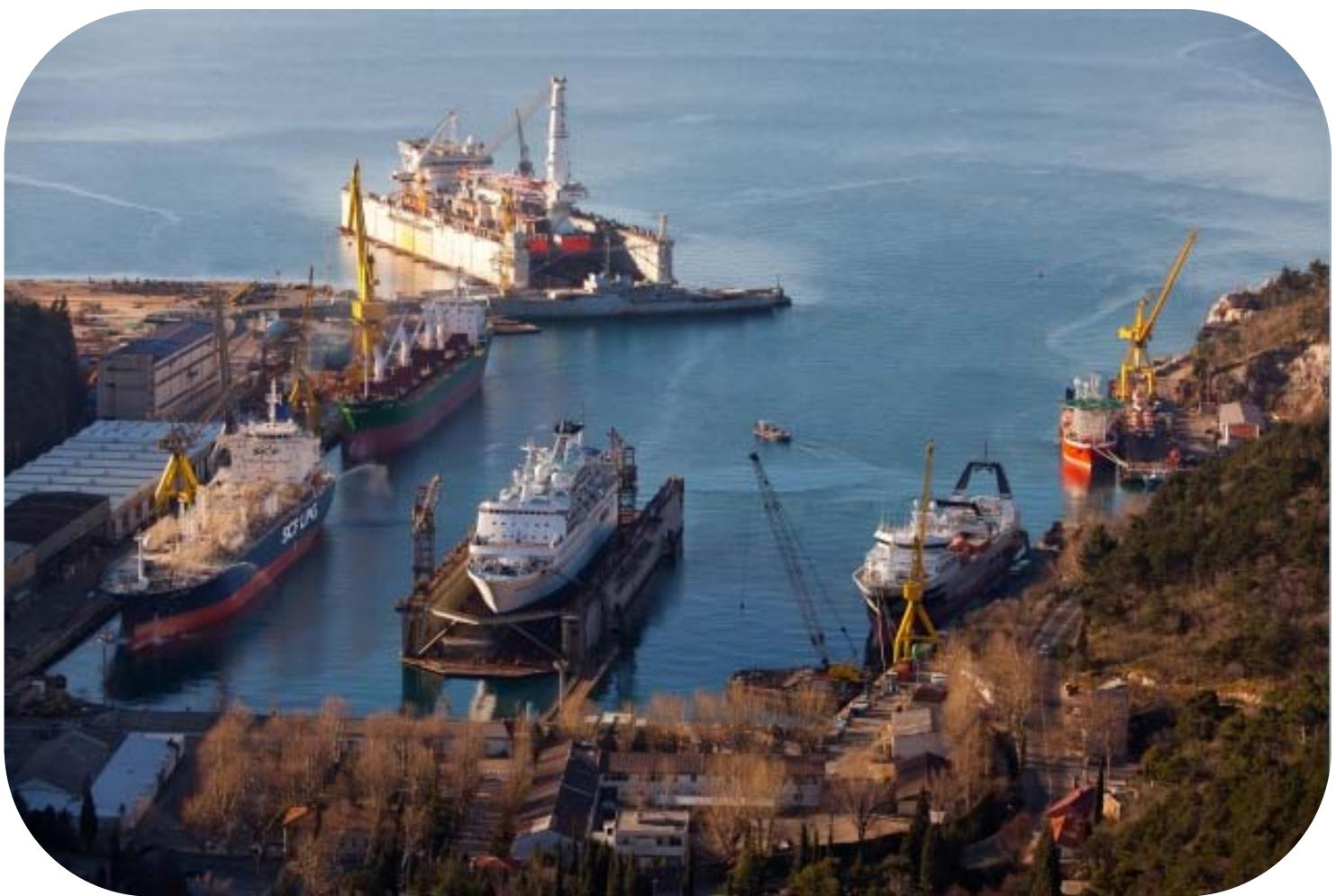

prema dobavljačima, također je utjecao intenzitet radova na preinaci broda „Seminole“ koncem 2010. godine, kao i obveze za remont broda „USS Mount Whitney“ velikim dijelom fakturirane Viktoru Lencu po završetku remonta u studenom 2011. godine.

Sve kratkoročne obveze pokrivene su u cijelosti kratkotrajnom imovinom uz koeficijent likvidnosti od 1,87 Stalna sredstva, tj. ukupna dugotrajna imovina u cijelosti je pokrivena kapitalom.

Promatrajući konsolidirane izvještaje, imovina Grupe na dan 31. prosinca 2011. godine

ukupno iznosi 335,6 milijuna kuna, kapital i rezerve 224,8 milijuna kuna, a obveze 96,6 milijuna kuna, sa strukturom gotovo jednakom kao i u samom Viktoru Lencu.

Detaljniji podaci o financijskom aspektu poslovanja Viktora Lenca dati su u financijskim izvještajima i pratećim bilješkama, a o poslovanju Grupe u konsolidiranim financijskim izvještajima i pratećim bilješkama, kojima su priložena mišljenja nezavisnog revizora „Inženjerski biro – revizija“ d.o.o. Zadar.

Glavni rizici i nesigurnosti kojima je društvo izloženo

Na poslovanje Viktora Lenca, obzirom na njegovu djelatnost i izvoznu orijentaciju, ponajprije utječu kretanja na svjetskom pomorskom tržištu. Kada je riječ o internoj efikasnosti i troškovima proizvodnje, veći utjecaj na daljnji rad Viktora Lenca predstavlja ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju. Slijedom toga, Viktor Lenac će najviše biti suočen s cjenovnim rizikom troškova radne snage, dok je izloženost finansijskim rizicima manja i manjeg značaja. Ne očekuje se da bi ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju doveo do značajnije promjene tržišne pozicije Viktora Lenca obzirom da on i danas preko 80% svojih prihoda ostvaruje na stranom tržištu, na kojem su najzastupljenije zemlje Europske unije.

Rizik tržišta i konkurenциje

Značajke tržišta remonta i preinaka brodova jest da ono slijedi cikličke promjene tržišta brodskog prostora, odnosno visina vozarina. Oporavak svjetskog gospodarstva, a time i svjetskog pomorskog tržišta trebao bi dugoročno osigurati dovoljan broj brodova u području dohvata koji će trebati usluge remonta. Kratkoročno, nepovoljna politička događanja u zemljama Sjeverne Afrike i Bliskog Istoka mogu se negativno odraziti na volumen pomorske trgovine što će se odraziti i na komercijalne uvjete. Pitanje rizika tržišta i konkurenциje za pojedine glavne aktivnosti Viktora Lenca, s utjecajem na promjenu cijena njegovih usluga na tržištu, više je obrađeno u poglavljju *Poslovno okruženje*.

Cjenovni rizik

Republika Hrvatska je ostvarila sve preduvjete za ulazak u Europsku uniju sredinom 2013. godine. Usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Europske unije već je više manje provedeno kada je riječ o ekologiji, zaštiti na radu, zaštiti od požara, sustav sigurnosti Viktora Lenca, što je već dovelo do porasta broja nekih režijskih radnih mjeseta kao i režijskih troškova vezanih uz ispunjenje uvjeta koje nameću domaći propisi usklađeni s propisima Europske unije.

Rizik rasta troškova prisutan je i dalje u određenoj mjeri, što će rezultirati potrebom za dalnjim povećanjem učinkovitosti rada i traženja unutarnjih resursa. Naime, povećane troškove neće biti moguće kompenzirati rastom prodajnih cijena, obzirom da je na tržištu očit sve veći pritisak na smanjenje cijena kojima se brodogradilišta moraju prilagoditi radi održavanja konkurentnosti na tržištu.

Utjecaji globalnog karaktera, poput stavnog porasta cijene nafte na svjetskom tržištu u posljednjih nekoliko godina također su utjecali na Viktor Lenac kroz povećanje troškova energenata, i posljedično, troškova materijala koji se ugrađuju na objekte. Ovi utjecaji

nemaju toliko izražen utjecaj na konkurentnost Viktora Lenca iz razloga što djeluju relativno ravnomjerno i na konkurenciju.

Za ublažavanje posljedica porasta cijena energenata Viktor Lenac nastavlja s ulaganjima u sustav integralnog nadzora upravljanja utrošcima svih energenata – vode, tehnološke vode, električne energije i tehničkih plinova.

Rizici vezani uz promjenu cijene sirovina i materijala koji se upotrebljavaju u proizvodnji, kao što je primjerice promjena cijena čelika, karakterističnog za brodogradnju, za Viktor Lenac nemaju značajniji utjecaj. Ugovaranje poslova i sam proizvodni proces, posebno u djelatnosti remonta je kraćih ciklusa, tako da ne postoji rizik gubitka zbog unaprijed fiksno ugovorenih izlaznih cijena. Pored toga, treba napomenuti da trošak materijala u prihodu u pravilu ima učešće manje od 15%.

Kadrovska rizika i rizik cijene radne snage

Ulaskom u Europsku uniju može se očekivati povećanje cijene radne snage, mada je ona u Hrvatskoj već sada iznad nekih zemalja Europske unije. Ono što može predstavljati rizik su veće migracije kvalitetne radne snage u zapadno europske zemlje, a slijedom toga pritisak na povećanje cijene radne snage kako bi se kvalitetniji radnici pridobili i zadržali.

Nedostatak kvalificirane radne snage prisutan je u brodograđevnoj industriji već duže vrijeme. U posljednjih nekoliko godina općenito vlada manje zanimanje učenika i studenata za školovanje za brodograđevna zanimanja. Da bi izbjegao rizike migracije radne snage, te ublažio posljedice fluktuacije i osigurao kvalificiranu radnu snagu, Viktor Lenac ulaže u razne vidove internog obrazovanja i obrazovanja koja provodi putem obrazovnih ustanova. Povećanje cijene rada nastoji se kompenzirati uvođenjem novih tehnologija u funkciji racionalizacije proizvodnje, te povećanjem učinkovitosti u obavljanju proizvodnih i ostalih poslovnih aktivnosti.

Ostali rizici

Ostali rizici kojima poslovanje Viktora Lenca može biti podložno, kao što su valutni rizik, kreditni i kamatni rizik, rizik likvidnosti i tijeka gotovine, te rizici po sudskim sporovima, iskazani su i opisani u Nekonsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima i Konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima.

Vlasnička struktura

Ukupan temeljni kapital Viktora Lenca koncem prethodne godine iznosio je 138.444.470 kuna, nakon čega je povećan u srpnju 2011. godine za 29.688.000 kuna, temeljem odluke Glavne skupštine Društva o povećanju temeljnog kapitala Društva uplatom u novcu od strane dioničara Tankerska plovidba d.d. Zadar.

Ukupan temeljni kapital Društva na dan 31. prosinca 2011. godine iznosi 168.132.470 kuna te je podijeljen na 16.813.247 redovnih dionica na ime, oznake VLEN-R-B, nominalne vrijednosti 10,00 kuna svaka, koje su upisane u depozitoriju Središnjeg klirinško depozitarnog društva. Na redovitom tržištu Zagrebačke burze uvršteno je 13.844.447 dionica.

Tijekom 2011. godine dionicama Društva se na Zagrebačkoj burzi trgovalo vrlo rijetko, te je u ukupnih 44 transakcija ostvaren promet od svega 552.712 dionica, s prosječnom cijenom od 10,00 kuna po dionici.

Na dan 31. prosinca 2011. godine, na najvećih 10 dioničara Viktora Lenca odnosilo se gotovo 95% udjela u temeljnem kapitalu, i to kako slijedi:

	Vlasnik/nositelj računa	Udjeli u temeljnem kapitalu	%
1	Tankerska plovidba d.d. Zadar	81.384.600	48,41
2	Uljanik d.d. Pula	39.040.630	23,22
3	Privredna banka d.d. Zagreb/skrbnički zbirni račun klijenta	13.672.680	8,13
4	AUDIO/REPUBLIKA HRVATSKA	12.437.020	7,40
5	Brodogradilište Viktor Lenac d.d. Rijeka	8.251.870	4,91
6	Privredna banka d.d. Zagreb	2.587.510	1,54
7	R.L.E., t.p., Drniš	1.052.110	0,63
8	List GmbH, Austria	459.920	0,27
9	Jadranski pomorski servis d.d., Rijeka	358.740	0,21
10	Messer Croatia Plin d.o.o., Zaprešić	329.870	0,19
	Ostali	8.557.520	5,09
	Ukupno	168.132.470	100,00

Na redovnim Glavnim skupštinama Društva održanim u 2009., 2010. i 2011. godini donesene su odluke kojima se Društvu odobrilo stjecanje do sveukupnog broja od 1.054.000 vlastitih dionica. Slijedom tih odluka Viktor Lenac je na uređenom tržištu kapitala do konca 2011. godine stekao 825.187 vlastitih dionica, što predstavlja 4,91% temeljnog kapitala.

Korporativno upravljanje

Korporativno upravljanje predstavlja okvir za vođenje poslova i nadzor u Društvu. U skladu s temeljnom svrhom svoga poslovanja, koja se odnosi na osiguravanje rasta i uspješnog poslovanja te rasta vrijednosti za dioničare, Uprava i Nadzorni odbor Viktora Lenca kroz svoje djelovanje poštaju i načela korporativnog upravljanja.

Poštivanjem načela korporativnog upravljanja osigurava se zaštita prava i jednak tretman dioničara, transparentnost poslovanja i odgovornost prema svim interesnim skupinama.

Viktor Lenac je nakon okončanja stečajnog postupka u travnju 2008. godine stekao status javnog dioničkog društva. Dionice Viktora Lenca su dana 12. rujna 2008. godine u kotaciju javnih dioničkih društava Zagrebačke burze. Uvrštenju dionica prethodila je izrada Skraćenog prospekta, kojeg je odobrila Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga (HANFA).

Od trenutka uvrštenja dionica u kotaciju javnih dioničkih društava Zagrebačke burze, Viktor Lenac dobrovoljno primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja kojega su zajednički izradile HANFA i Zagrebačka burza d.d. Zagreb. Preporuke utvrđene Kodeksom Viktor Lenac u bitnome primjenjuje, objavljajući sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima i koje su informacije u interesu dioničara Viktora Lenca.

Sve informacije koje propisuje Zakon o tržištu kapitala kao obvezne za objavu objavljaju se HANFA-i, putem stranica Zagrebačke burze, kao i na vlastitim Internet stranicama (www.lenac.hr). Pored toga, obavijest da je neka informacija objavljena daje se i putem HINA-inog OTS servisa.

U 2011. godini Nadzorni odbor Viktora Lenca održao je šest sjednica, na kojima se raspravljalo o finansijskim rezultatima poslovanja, poziciji koju Viktor Lenac ima na tržištu na kojem pruža svoje usluge, poslovnim i razvojnim planovima, ključnim projektima i o drugim pitanjima važnjim za poslovanje i razvoj Viktora Lenca.

Članovi Nadzornog odbora redovito dobivaju detaljne informacije o upravljanju i radu Društva kako bi mogli učinkovito nadzirati Upravu Viktora Lenca u vođenju poslovanja.

Dioničari Društva ostvaruju svoja prava na Glavnoj skupštini. Glavna skupština dioničara odlučuje o raspodjeli dobiti, dopunama Statuta, izboru i opozivu članova Nadzornog odbora. Nadalje, Glavna skupština odlučuje i o radu Uprave i Nadzornog odbora, imenovanju neovisnog revizora godišnjih finansijskih izvješća te o drugim pitanjima određenim Zakonom i Statutom Društva.

Implementiranjem i provođenjem načela Kodeksa korporativnog upravljanja, Viktor Lenac želi stvoriti kvalitetan i dugoročan odnos s cjelokupnom investitorskom zajednicom.

Nadzorni odbor i Uprava Društva

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor Brodogradilišta "Viktor Lenac" d.d. Rijeka od 7. travnja 2008. čine: Karlo Radolović, predsjednik Nadzornog odbora, Ive Mustać, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora, Anton Brajković i Lenko Milin kao članovi Nadzornog odbora, te predstavnik radnika kao peti član Nadzornog odbora.

Nadzorni odbor, osim predstavnika radnika, imenovan je Odlukom Glavne skupštine Društva od 7. travnja 2008. godine kada je okončan stečajni postupak nad Društvom. Mandat članova Nadzornog odbora traje četiri godine.

Funkciju predstavnika radnika kao člana Nadzornog odbora do 13. travnja 2011. godine obnašao je gospodin Damir Bačinović. U ožujku 2011. godine održani su redovni izbori za novi saziv Radničkog vijeća Viktora Lenca, na kojima su odabrani novi članovi Radničkog vijeća za novo mandatno razdoblje od tri godine. Za novog predstavnika radnika u Nadzornom odboru izabran je gosp. Goran Zemljic, koji je funkciju člana Nadzornog odbora počeo obnašati dana 13. travnja 2011. godine.

Životopisi članova Nadzornog odbora

Gospodin **Karlo Radolović**, rođen je 1943. godine u Marčani. Po završetku Ekonomskog škole u Puli, nastavlja studij na Ekonomskom fakultetu u Rijeci, na kojem je 1966. godine stekao zvanje diplomiranog ekonomiste. Po završetku studija iste godine se kao stipendist zapošljava u Uljaniku. Nakon završenog pripravničkog staža radi na poslovima ekonomiste u Nabavi Brodogradilišta Uljanik. 1969. godine postavljen je na mjesto šefa Poslovnice, a od ožujka 1973. godine na mjesto Pomoćnika Rukovoditelja Nabave. Za pomoćnika glavnog direktora Uljanika imenovan je 1974. godine. 1980. godine izabran je na dužnost predsjednika Poslovodnog odbora Uljanika. Za Predsjednika Uprave Uljanika d.d. prvi puta je izabran 21. prosinca 1992. godine, koju dužnost obavlja sve do 01.02.2006. godine, nakon čega ostaje u Upravi Uljanika d.d. kao član Uprave, sve do 2011. kada odlazi u mirovinu.

Gospodin **Ive Mustać**, rođen je 1945. godine u Privlaci kod Zadra. Osnovnu školu završio je u Privlaci, srednju pomorsku školu u Zadru, a višu pomorsku školu i stjecanje zvanja kapetana duge plovidbe završio u Rijeci 1970. godine.

Po završetku srednje škole 1964. godine zasniva radni odnos u Tankerskoj plovidbi kao kadet, nakon čega plovi u svojstvu III, II i I časnika palube, a potom i zapovjednika, sve do 1978. godine kada prekida s navigacijom i nastavlja rad u službama i direkciji Uprave Tankerske

plovidbe. Od 1978-1979 godine obavlja poslove referenta nabave u Sektoru trgovine, a od 1979-1980 poslove šefa Službe nabave. Od 1980-1981 godine obnaša dužnost rukovoditelja Nabave u Tankerkomercu (RO u sastavu SOUR-a JTP), a od 1981-1983. godine rukovoditelja Nabave u Tankerskoj plovidbi. Od 1983-1989 godine na funkciji je generalnog direktora Brodogradilišta Zadar (RO u sastavu SOUR-a JTP), potom je do 1995. na funkciji nautičkog inspektora za novogradnje u Tehničkom sektoru Tankerske plovidbe. Od 1995. na funkciji je direktora Tehničkog sektora, sve do 2004. godine, kada je imenovan predsjednikom Uprave Tankerske plovidbe koju funkciju obnaša do ožujka 2012., kada odlazi u mirovinu.

Gospodin **Anton Brajković**, rođen je 1946. godine u Lovištu. Osnovnu i srednju školu završio je u Puli, a Ekonomski fakultet u Rijeci 1969. godine, te stekao zvanje diplomiranog ekonomiste. Po završetku fakulteta od siječnja 1970. godine zaposlen je u Uljaniku. Od listopada 1991. godine obnaša funkciju potpredsjednika Uprave, a u veljači 2006. godine imenovan je predsjednikom Uprave Uljanika d.d.

Gospodin **Lenko Milin**, rođen je u Zadru 1950. godine. Osnovnu i srednju pomorsku školu završio je u Zadru, nakon čega u Tankerskoj plovidbi završava pripravnički staž za zvanje pomorskog strojara. Završava pomorski fakultet u Splitu i nakon završenog ispita za zvanje pomorskog strojara prve klase, kao upravitelj stroja plovi za Tankersku plovidbu.

Nakon nekoliko godina plovidbe, zapošljava se u Tehničkom uredu u Tankerskoj plovidbi kao tehnički inspektor, koji posao obavlja dugi niz godina. U veljači 2004. godine imenovan je tehničkim direktorom Tankerske plovidbe d.d., a u ožujku 2012. godine imenovan je predsjednikom Uprave.

Gospodin **Goran Zemljic**, rođen je 1957. godine u Rijeci, gdje je proveo djetinjstvo i završio osnovnu školu i srednju školu. Svoj radni vijek započinje 1978. godine u Brodogradilištu „3. maj“ u Rijeci, nakon čega od 1980. godine plovi za brodarsku kompaniju Lošinjska plovidba. U Viktoru Lencu je zaposlen od 1985. godine i danas obavlja poslove radnog mjesta brigadira brodomehaničara.

Primanja i vlasnički interes članova Nadzornog odbora

Naknada predsjedniku Nadzornog odbora određena je u neto iznosu koji odgovara visini 1 prosječne mjesечne neto plaće, a naknada zamjeniku predsjednika Nadzornog odbora i članovima Nadzornog odbora u neto iznosu koji odgovara visini 3/4 prosječne mjesечne neto plaće ostvarene u Republici Hrvatskoj, sukladno posljednjim statističkim informacijama objavljenim od strane Državnog zavoda za statistiku. Za 2011. godinu članovima Nadzornog odbora isplaćena je naknada u ukupnom bruto iznosu od 508.427 kuna.

Nitko od članova Nadzornog odbora ne posjeduje dionice Društva.

Uprava

Upravu Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. čine Robert Škifić, predsjednik Uprave, te Sandra Uzelac i Davor Lukeš, članovi Uprave. Uprava Društva imenovana je Odlukom Nadzornog odbora od 07. travnja 2008. godine za mandatno razdoblje od pet godina.

Životopisi članova Uprave Društva

Gospodin **Robert Škifić**, rođen je 1956. godine u Zadru. Osnovnu školu i gimnaziju završio u Zadru. Diplomirao na Fakultetu strojarstva i brodogradnje 1981. godine, smjer termotehnika, te stekao zvanje diplomiranog inženjera strojarstva.

Po završetku fakulteta, 1982. godine zapošljava se u Institutu Rade Končar na razvoju kućanskih aparata gdje radi do 1984. godine. Od 1984. do 2000. godine prelazi u SAS - tvornicu specijalnih alatnih strojeva Zadar, u kojoj obavlja poslove na raznim pozicijama: od tehnologa programera, rukovoditelja operativne pripreme, preko rukovoditelja proizvodnje, sve do pozicije tehničkog direktora. 1995. godine biva imenovan generalnim direktorom SAS – Zadar d.d, a od 2000. do 2006. obnaša funkciju direktora SAS strojogradnje d.o.o. Zadar. Od 2006. do 2008. na funkciji je direktora u društvu Crosi d.o.o., tvrtki registriranoj za konzultantske usluge.

Na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu 2008. godine položio je ispit za korporativno upravljanje za članove nadzornih i upravnih odbora. Od stranih jezika aktivno se služi engleskim i talijanskim jezikom.

Gospođa **Sandra Uzelac**, rođena je 1969. godine u Rijeci. Osnovnu i srednju ekonomsku školu završila u Rijeci. Diplomirala na Ekonomskom fakultetu u Rijeci 1994. godine, smjer Organizacija i upravljanje, te stekla zvanje diplomiranog ekonomiste. Od 1994. godine zaposlena u Brodogradilištu i to: od 1994-1997 radi na poslovima plaća i ekonomike rada, od 1997-2001 u finansijskom sektoru na poslovima finansijskog referenta i pomoćnika šefa računovodstva, te od 2001-2004. na poziciji šefa Odjela plana i analize. Od 2004.-2008. na poziciji rukovoditelja finansijskog sektora. Okončanjem stečajnog postupka imenovana je članom Uprave Društva.

Od 1997. do 2006. godine pohađa više specijalističkih seminara i usavršavanja. Od konca 2007. godine polaznik je poslijediplomskog specijalističkog studija na Ekonomskom fakultetu u Rijeci, smjer Kontroling. Od stranih jezika aktivno se služi engleskim jezikom.

Gospodin **Davor Lukeš**, rođen je 1956. godine u Rijeci. Osnovnu i srednju školu gimnazijskog programa završio u Rijeci. Na Tehničkom fakultetu u Rijeci diplomirao 1985. godine i stekao zvanje diplomiranog inženjera brodogradnje. Po završetku studija zapošljava se u poduzeću „Brodoprojekt“ na radnim mjestima projektanta brodske opreme i voditelja projekta. U Brodogradilištu se zapošljava 1989. godine te do 1991. godine obavlja poslove komercijaliste na ugovaranju projekata preinaka i offshore programa. Od 1991-2001 godine imenovan je na poziciju šefa Odjela projektne prodaje, a od 2001-2002 na poziciju rukovoditelja Odjela

preinaka. Od 2002-2004 godine radi kao pomoćnik rukovoditelja Komercijalno tehničkog sektora, nakon čega je do 2007. godine imenovan savjetnikom za tržište u Komercijalno tehničkom sektoru. Od 2007. godine do imenovanja članom Uprave u 2008. godini obnaša funkciju zamjenika direktora Brodogradilišta.

Od stranih jezika aktivno se služi talijanskim i engleskim jezikom, te pasivno njemačkim.

Primanja i vlasnički interesi članova Uprave

Primanja članova Uprave odobrava Nadzorni odbor Brodogradilišta i regulira ugovorima o radu s pojedinim članovima. Primanja predsjednika i članova Uprave povezana su s prosječnim primanjima radnika Viktora Lenca. Predsjednik Uprave ima neto primanja u visini 5 prosječnih neto primanja radnika Viktora Lenca, a članovi Uprave u visini 4,5 prosječnih neto primanja radnika Viktora Lenca. Predsjednik Uprave ima pravo na mjesecni neto iznos u visini od 5.000,00 kn za pokriće troškova stanovanja u mjestu u kojem Društvo ima sjedište. U 2011. godini, Upravi Društva isplaćene su naknade u ukupnom bruto iznosu od 2.132.294 kuna.

Predsjednik i članovi Uprave nemaju utvrđenu posebnu politiku nagrađivanja za ostvarivanje uspješnih rezultata Društva, slijedom čega, na ime uspješnog poslovanja Društva za 2011. godinu kao ni za ranije godine, nisu primili bonuse ili stimulativna primanja, niti u novcu niti u dionicama Društva.

Na dan sastavljanja ovog izvešća član Uprave Sandra Uzelac vlasnik je 1.038, a član Uprave Davor Lukeš vlasnik je 2.410 dionica Društva, koje su kao bivši stečajni vjerovnici stečajnog dužnika stekli namirenjem svojih tražbina unosom prava – potraživanja u novcu u temeljni kapital Društva.

Predsjednik Uprave Robert Škifić vlasnik je 23.586 dionica Društva, stečenih tijekom 2010. godine.

Informacije

Uže poslovodstvo

Marko Domijan, direktor prodaje i marketinga

Dubravko Mataja, direktor proizvodnje

Ljubomir Markulin, rukovoditelj odjela projekata

Dražen Bevanda, rukovoditelj sigurnosti i zaštite okoliša

Davor Badurina, rukovoditelj kontrole kvalitete

Dolores Kuzmić, rukovoditelj nabave

Anton Dujmović, rukovoditelj kooperacije

Alen Karnjuš, rukovoditelj informatike i komunikacija, rukovoditelj kvalitete

Ljubica Linardić, rukovoditelj ljudskih potencijala

Revizor

INŽENJERSKI BIRO – REVIZIJA d.o.o. Zadar

Kontakt podaci

Brodogradilište Viktor Lenac d.d.

Martinšćica bb, p.p 210

HR- 51000 Rijeka

telefon: +385 51 40 55 55

telefax: +385 51 21 71 75

email: viktor.lenac@lenac.hr

http://www.lenac.hr

Rijeka, travanj 2012.

Temeljem članka 272.p, a u vezi s čl. 250.a Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine broj 111/93., 34/99., 52/00., 118/03., 107/07. i 148/08., dalje u tekstu: ZTD), Uprava Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. Rijeka (dalje u tekstu: Društvo), dana 12. travnja 2012. godine, daje sljedeću

**IZJAVU
o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja**

1. Društvo je okončalo stečajni postupak u travnju 2008. godine, nakon čega je, sukladno propisima steklo status javnog dioničkog društva. Dionice Društva su, nakon izrade Skraćenog prospekta radi uvrštenja dionica na uređeno tržište, kojeg je odobrila Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga (HANFA), uvrštene dana 12. rujna 2008. godine u kotaciju javnih dioničkih društava, odnosno na redovno tržište Zagrebačke burze.

2. Od trenutka uvrštenja dionica u kotaciju javnih dioničkih društava odnosno redovno tržište Zagrebačke burze, Društvo dobrovoljno primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja kojega su zajednički izradile HANFA i Zagrebačka burza d.d. Zagreb, koji kodeks je usvojen Odlukom HANFE od 26. travnja 2007. godine, kl: 011-02/07-04/28, ur. br.: 326-01-07-2 (Narodne novine broj 46/07, dalje u tekstu: Kodeks), a integralni tekst Kodeksa objavljen je na internetskim stranicama Zagrebačke burze.

3. Društvo je tijekom 2011. godine u bitnome primjenjivalo preporuke utvrđene Kodeksom, objavljajući sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima i objava kojih informacija je prvenstveno u interesu dioničara Društva.

Društvo je tijekom prethodne godine sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima objavljivalo putem stranica Zagrebačke burze, te na vlastitim Internet stranicama, a obavlještanje javnosti o dostupnosti informacija provodilo se objavom putem HINA-inog OTS servisa.

4. Nadzor nad vođenjem poslova Društva provodi Nadzorni odbor u skladu sa odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Uloga Nadzornog odbora također je regulirana Statutom Društva. Članovi Nadzornog odbora redovito dobivaju detaljne informacije o upravljanju i radu Društva kako bi mogli učinkovito ispunjavati svoju nadzornu ulogu. Izvješće Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru vođenja poslova dio je Godišnjeg izvješća Društva koje se podnosi Glavnoj skupštini.

Nadzorni odbor Društva nije osnovao povjerenstvo za imenovanja, povjerenstvo za nagrađivanje i povjerenstvo za reviziju, a iz razloga što članovi Nadzornog odbora Društva sami obavljaju poslove iz nadležnosti navedenih povjerenstava.

5. Društvo primjenjuje pravila Računovodstvene politike, kojima su uređena primjena postupka i tehnika u iskazivanju imovine, obveza, glavnice, prihoda, rashoda i finansijskog rezultata Društva u temeljnim finansijskim izvještajima. Reviziju godišnjih finansijskih izvješća Društva vrši neovisni revizor, kojeg imenuje Glavna skupština Društva.

6. Deset najvećih dioničara, sa stanjem na dan 31. prosinca 2011. su:

Dioničar	Broj dionica	%
1 Tankerska plovidba d.d. Zadar	8.138.460	48,41
2 Uljanik d.d. Pula	3.904.063	23,22
Privredna banka d.d. Zagreb/skrbnički zbirni		
3 račun klijenta	1.367.268	8,13
4 AUDIO/REPUBLIKA HRVATSKA	1.243.702	7,40
5 Brodogradilište Viktor Lenac d.d. Rijeka	825.187	4,91
6 Privredna banka d.d. Zagreb	258.751	1,54
7 R.L.E., t.p., Drniš	105.211	0,63
8 List GmbH, Austria	45.992	0,27
9 Jadranski pomorski servis d.d., Rijeka	35.874	0,21
10 Messer Croatia Plin d.o.o., Zaprešić	32.987	0,19
Ostali	855.752	5,09
Ukupno	16.813.247	100,00

Pravo glasa dioničara Društva nije ograničeno na određeni postotak ili broj glasova. Prava dioničara Društva priznaju se dioničarima prema broju dionica koje se nalaze na računu dioničara u Središnjem klirinško depozitarnom društvu. Svaka redovna dionica daje pravo na jedan glas na Glavnoj skupštini. Društvo je ovlašteno izdavati redovite dionice na ime u skladu sa pozitivnim propisima Republike Hrvatske i Statutom Društva. Odluku o izdavanju dionica, sukladno članku 172. ZTD-a, donosi Glavna skupština, a u skladu sa Statutom Društva. Prava i obveze Društva koja proizlaze iz stjecanja vlastitih dionica ostvaruju se u skladu s odredbama ZTD-a te sukladno tome Društvo može stjecati vlastite dionice na temelju ovlasti Glavne skupštine za njihovo stjecanje.

Izmjene i dopune Statuta Društva donose se na način utvrđen Zakonom o trgovačkim društvima.

7. Uprava Društva sastavljena je od tri člana, predsjednika i dva člana Uprave. Funkciju predsjednika Uprave Društva obavlja g. Robert Škifić, dipl. inž., a funkcije članova Uprave Društva gđa Sandra Uzelac, dipl.ek. i Davor Lukeš, dipl.inž. Članovi Uprave zastupaju Društvo samostalno i pojedinačno, a poslove Društva vode skupno ili pojedinačno, sukladno Statutu Društva i Poslovniku o radu Uprave, donesenim od strane Nadzornog odbora. Pojedine poslove, određene člankom 15. Statuta Društva (stjecanje, otuđenje ili opterećenje nekretnina, izdavanje, otuđenje i stecanje obveznica, davanje jamstava osim za obveze ovisnog društva, uzimanje zajmova i kredita izvan redovitog poslovanja Društva i dr.) te u drugim slučajevima, kada je to propisano zakonom, Statutom Društva ili odlukom Nadzornoga odbora, ovlašteno je poduzimati samo uz prethodnu suglasnost Nadzornoga odbora. Upravu imenuje i opoziva Nadzorni odbor na vrijeme od pet godina.

Nadzorni odbor Društva je sastavljen od pet članova. Predsjednik Nadzornog odbora Društva je g. Karlo Radolović, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora je g. Ive Mustać, dok su članovi Nadzornog odbora gospoda Anton Brajković, Lenko Milin i Damir Bačinović.

Glavna skupština vrši izbor i razrješenje četiri člana Nadzornog odbora dok jednog člana biraju, imenuju i opozivaju radnici Društva na način utvrđen pozitivnim propisima Republike Hrvatske.

Gospodin Damir Bačinović, kao predstavnik radnika u Nadzornom odboru svoju je funkciju obnašao do 13. travnja 2011. godine, nakon kojeg datuma je tu funkciju preuzeo gosp. Goran Zemljić, izabran na redovitom izboru za novi saziv Radničkog vijeća i imenovanje člana Nadzornog odbora za novo mandatno razdoblje od tri godine.

Nadzorni odbor djeluje kao kolegijalno tijelo na sjednicama koje se održavaju najmanje jednom tromjesečno, a na kojima raspravlja i odlučuje o svim pitanjima iz svoje nadležnosti propisane ZTD-om i Statutom Društva. Odluke Nadzornog odbora donose se većinom glasova prisutnih članova.

8. Sukladno odredbama čl. 250.a st. 4. i čl. 272.p st. I. ZTD-a, ova Izjava je poseban odjeljak i sastavni dio Godišnjega izvješća o stanju Društva za 2011. godinu.

Predsjednik Uprave

Robert Škifić, dipl.inž.